

27. MAALISKUUTA 2018

ÄHTÄRIN SEURAKUNTA

TASEKIRJA 1.1.–31.12.2017

Kirkkoneuvosto 27.3.2018
Kirkkovaltuusto 8.5.2018

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS.....	1
1.1. Yleiskatsaus.....	1
1.2. Hallintoelinten kokoonpano, toiminta ja aloitteet.....	4
1.3. Sisäinen valvonta.....	6
1.4. Henkilöstö.....	7
1.5. Väkiluku.....	8
1.6. Talousarvion toteutuminen.....	11
1.6.1. Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi.....	11
1.6.2. Käyttötalousosan toteutuminen.....	29
1.6.3. Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	41
1.6.4. Verotulot ja valtionrahoitus.....	42
1.6.5. Investointiosan toteutuminen.....	42
1.6.6. Rahoitusosan toteutuminen.....	43
1.7. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	43
1.7.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	44
1.7.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	44
1.7.3. Tase ja sen tunnusluvut.....	45
1.8. Olennaiset tapahtumat tilinpäätöksen laatimisen jälkeen.....	46
1.9. Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyä ja talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.....	46
2. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	47
2.1. Tuloslaskelma.....	47
2.2. Rahoituslaskelma.....	48
2.3. Tase.....	49
4. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	51
5. KIRJANPITOKIRJOJA JA TOSITTEITA KOSKEVAT LUETTELOT JA SELVITYKSET.....	52
5.1. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista.....	52
5.2. Selvitys kirjanpitokirjojen ja tositteiden säilytystavoista.....	53

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Yleiskatsaus

Vuosi 2017 oli juhlien vuosi, kun seurakunnan kirkko täytti 80 vuotta, kaupunki 150 vuotta ja Suomi 100 vuotta. Ähtärin seurakunta eli vahvasti mukana näissä juhlahetkissä! Ähtärin seurakunnan vahvuutena edelleen on erittäin ammattitaitoinen, motivoitunut ja yhteistyöhön kykenevä henkilöstö. Työntekijöillä on kykyä tarkastella omaa työtään seurakunnan tilanteesta lähtien, sopeutua tarvittaviin muutoksiin, laajentaa omaa toimenkuvaansa ja jakaa tehtäviä uudella tavalla. Työyhteisössä kehitetään johtajuutta ja alaitaitoja. Henkilöstösuunnitelma hyväksyttiin vuoden 2017 aikana.

Kirkon sisäremontti alkoi 9.1. ja päättyi maaliskuun viimeisellä viikolla. Jumalanpalvelukset toimitettiin seurakuntakeskuksessa tammikuun lopusta maaliskuun loppuun saakka. Seurakuntalaiset, etenkin vanhemmat ihmiset antoivat myönteistä palautetta seurakuntakeskuksessa toteutetuista jumalanpalveluksista. Hautausmaan laajennushanke toteutettiin onnistuneesti.

Kesäteologina toimi ansiokkaasti TM Simi Virtanen. Virtaset asuivat perheineen Pappilassa.

Seurakunnan uutena talouspäällikkönä aloitti Jenni Ilomäki, KTM elokuussa 2017.

Seurakunnan jäsenmäärä oli kertomusvuoden lopussa 4900 henkilöä, muutos edelliseen vuoteen oli -102. (v. 2016 5002). Ähtärin seurakunnasta erosi 55 (32) ja seurakuntaan liittyi 11 (22) henkeä. Vuoden aikana seurakuntaan liittyi kasteessa 43 (45) lasta. Vuonna 2017 kuoli 70 (88) seurakunnan jäsentä. Ähtärissä kirkkoon kuulumisprosentti oli vuoden 2017 lopussa 83,1 %.

Ähtärin seurakunnassa vietettiin vuoden 2017 aikana 57 messua, joihin osallistui 4049 henkilöä (4794 v. 2016). Viikkomessun kaavalla vietettiin 10 tilaisuutta. Sanajumalanpalveluksia vietettiin 12 kertaa. Kaikkiin pääjumalanpalveluksiin osallistui 4298 (5093 v. 2016). Kaikkiin jumalanpalveluksiin osallistui 5757 henkilöä. Koululaiskirkkoihin ja päivähoidon kanssa järjestettyihin kirkkotilaisuuksiin osallistui yhteensä 1857 henkilöä. Musiikitilaisuuksiin osallistui 1664 henkilöä.

Messun ja myös toimitusten aikana lapset voivat omalla paikallaan, lastenpaikassa, lukea, kirjoittaa tai piirtää. Lastenpaikka siirrettiin loppuvuodesta takaisin kirkon takaosaan. Tavoitteena on kehittää jatkuvasti messua kokonaisvaltaisesti osallistavaksi ja yhteisölliseksi erityisesti jumalanpalvelusryhmien muodostamisen kautta.

Ähtärin seurakunnassa kuluneen vuoden ajan työntekijätilanne on ollut haastava lukuisin ennalta-arvaamattomien sairaslomien johdosta. Uusiin haasteisiin toimintaympäristön yhä muuttuessa pyritään vastaamaan syksyllä 2017 valmistetun strategian ohjaamana.

Kanttorin sijaisuudet on hoitanut pääsääntöisesti Svetlana Setälä. Joulukuussa 2017 seurakunnan uudeksi kanttoriksi valittiin Lasse Kataja, MM.

Vuosi 2017 on ollut erittäin työntäyteinen rikas toimintavuosi seurakunnassa. Uutena asiana toiminnassa järjestettiin kesällä kesämusiikki-sarja yhden viikon ajan ja seurakuntaviikko syksyllä. Uudet kotisivut otettiin käyttöön keväällä 2017. Seurakunnan elämästä tiedotetaan ja viestitään säännöllisesti sosiaalisessa mediassa. Vapaaehtoisten määrä ja osallistuminen eri työmuotoihin kartoitettiin loppuvuodesta 2017.

Seurakunnan luottamushenkilöt ja työntekijät ansaitsevat suuret kiitokset kuluneesta vuodesta 2017. Rukoilemme edelleen Jumalan siunausta, viisautta ja voimia työhömmme sekä Vapahtajan läsnäoloa kaikkeen toimintaamme.

Kalle Peltokangas, kirkkoherra

Verotulot

Kirkon viestinnän tiedote 18.12.2017: "Verohallinto tilittää työnantajilta saamansa ennakonpidätykset kuukausittain veronsaajille, joita ovat valtio, kunnat, Kela ja seurakunnat – tarkemmin sanottuna seurakuntataloudet. Tilitysten jaossa veronsaajien kesken käytetään niin kutsuttuja jako-osuuksia, joiden laskennassa hyödynnetään sekä toteutuneita verotustietoja että arvioita tulevasta tulojenkehityksestä ja verotuksessa tapahtuvat muutokset.

Vuosittain tammikuussa vahvistetaan tilitysten jako-osuudet helmikuusta marraskuulle. Marraskuussa tarkistetaan kuluvan vuoden jako-osuudet vastaamaan paremmin todellista tilannetta. Koko vuotta koskeva oikaisu maksetaan tai veloitetaan veronsaajilta joulukuun verotilityksen yhteydessä. Yleensä oikaisut ovat olleet pieniä. Jako-osuuksien laskenta tehdään valtiovarainministeriössä.

Tänä vuonna tammikuussa tehty jako-osuuspäätös sisälsi virheitä, ja siksi lähes koko vuoden seurakunnille tilitettiin kirkollisveroja liian vähän. Tilanne oikaistaan joulukuun tilityksessä, joka julkaistaan Veronsaajien verkkopalvelussa 22. joulukuuta. Tällöin myös selviää koko vuoden kirkollisverokertymä. Jako-osuuden muutos parantaa vuoden 2017 kirkollisverokertymää, vaikka se tullee jäämään viime vuoden tasoa pienemmäksi.

Perusteluna nyt tapahtuneelle vääristymälle valtiovarainministeriön edustajat kertoivat olleen menettelytavassa jako-osuusarviota alkuvuonna laskettaessa. Jako-osuuden laskenta perustuu viimeksi valmistuneen verotuksen otospohjaan. Tänä vuonna otoksessa olivat virheellisesti painottuneet hyvätuloiset veronmaksajat. Tämä vinoutunut otos oli puolestaan aiheuttanut sen, että helmikuusta voimassa ollut valtion jako-osuus oli arvioitu liian korkeaksi ja seurakuntien ja kuntien liian pieniksi."

Tuloveroprosentti oli kertomusvuonna 1,80 %. Ähtärin seurakunta kuului niiden seurakuntien joukkoon, joiden jako-osuus oli arvioitu suhteessa eniten väärin ja näin ollen tulos on parempi kuin mitä pitkin vuotta ennakoitiin. Kirkollisverotuloja kertyi 1 173 921,63 €, 2,6 % enemmän kuin vuonna 2016. Euromääräisesti verotulojen tilitykset kasvoivat 30 117,13 €. Seurakunnan osuus valtionrahoituksesta oli 118 323,24 €. Yhteisöverotuloja kertyi enää 576,76 €.

Tuloslaskelma

Toimintatuottojen osalta suurin muutos tapahtui metsätalouden tuotoissa. Talousarvion mukaisesti puun myyntituotot olivat suuremmat kuin 2016. Metsätalouden tuottoja kertyi vuonna 2017 yhteensä 105 128,94 €.

Henkilöstökulut olivat -726 260,40 €, 0,8 % pienemmät kuin vuonna 2016. Henkilöstökulut olivat noin 25 500 € talousarviossa arvioitua pienemmät. Henkilöstömenot olivat 56,2 % verotuloista ja valtionrahoituksesta. Vuonna 2016 vastaava luku oli 57,1 %.

Verotuskulut olivat 17 109,10 € ja kirkon keskusrahastomaksu 49 698,00 €, lisäksi vuodesta 2013 alkaen peritty verotulojen perusteella määräytyvä eläkerahastomaksu 47 712,00 €. Verotuskulut ovat pienentyneet, koska seurakunnille ei enää tilitetä osuutta yhteisöveron kertymästä. Eläkerahastomaksun laskentaprosentti on muuttunut, joten maksun osuus on kasvanut merkittävästi. Rahoitus-
tuotot olivat 3 416,42 €.

Vuosikate on -148 769,12 €. Vuosikate kattoi tilikautena tehdyt -85 057,48 €:n poistot. Tilikauden tulos on 63 711,64 € ylijäämäinen.

Talouden näkymät

Seurakunnan talous on vakaa. Tilikauden tulos on verotuloennusteesta ja tehdystä talousarviosta huolimatta positiivinen.

Rahoitusvarallisuus on 172,31 €/jäsen. Viime vuosina toteutetuilla henkilöstövähennyksillä on merkittävä vaikutus seurakunnan talouteen pitkälle eteenpäin. Henkilöstömenot ovat laskeneet vuodesta 2010 vuoteen 2017 yli 20 %. Tiedossa olevat investoinnit mm. kirkon lämmitysjärjestelmän uusiminen tarkoittaa, että käyttötaloudessa on edelleen oltava tarkkana.

Paikkakunnalta muutto, kastettujen ja kuolleiden, sekä kirkkoon liittyneiden ja kirkosta eronneiden negatiivinen suhde vähentää seurakunnan jäsenten määrää, mikä vaikuttaa kirkollisverotulojen kehitykseen.

Vakuutukset

Seurakunnan vakuutukset ovat IF-vahinkovakuutusyhtiössä. Vakuutusluettelo on liitetty tilinpäätöksen liitetietoihin.

1.2. Hallintoelinten kokoonpano, toiminta ja aloitteet

Hallinto

Kirkkovaltuusto

Kokouksia 5, joissa käsiteltiin 56 pykälää, jäseniä 19:

Haapaniemi Elina (puheenjohtaja), Ahola Pirkko, Eloranta Ritva 25.1.2017 alkaen, Hautakangas Helena, Jousmäki Marjatta, Kivinummi Kari 1.6.2017 alkaen, Kotamäki Leila, Kottari Helena, Latvanen Elina, Lehtelä Kari, Makkonen Irma 13.1.2017 saakka, Mattinen Aila-Anneli, Poukka Pasi, Pusaa Elina (varapuheenjohtaja), Riihimäki Helena, Santala Timo, Savela Kaarina, Sinkko Päivi 31.5.2017 saakka, Uusi-Hakimo Raija, Viskari Eliisa, Väätäinen Anne-Mari.

Tilintarkastus

Kokouksia 1

Esko Säilä, JHT, HT (KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy)

Kirkkoneuvosto

Kokouksia 11, joissa käsiteltiin 144 pykälää, jäseniä 10

Peltokangas Kalle (puheenjohtaja), Ahola Pirkko (henkilökohtainen varajäsen Väätäinen Anne-Mari), Kaskimäki Reija (Jousmäki Marjatta), Kotamäki Leila, varapuheenjohtaja (Mäenpää Markku), Latvanen Elina (Savela Kaarina), Makkonen Irma 13.1.2017 saakka (Riihimäki Helena), Mattinen Aila-Anneli (Kivinummi Kari), Poukka Pasi (Lehtelä Kari), Riihimäki Helena 8.2.2017 alkaen, Santala Timo (Yli-Kaatiala Jorma), Syrjänen Altti (Viskari Eliisa).

Johtoryhmä

Kokouksia 4

Johtoryhmän muodostavat kirkkovaltuuston puheenjohtajisto, Elina Haapaniemi puheenjohtaja, Elina Pusaa varapuheenjohtaja, kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Leila Kotamäki, kirkkoherra ja talouspäällikkö. Johtoryhmä osallistuu asioiden valmisteluun.

Kiinteistötoimikunta

Kokouksia 4

Kiinteistötoimikunta toimii kirkkoneuvoston alaisena ja sen tehtävänä on: 1) rakentamiseen sekä maa-alueiden ja rakennusten käyttöön ja myymiseen liittyvien asioiden valmistelu ja päätösten täytäntöönpano, 2) valvoa kiinteistöjen kuntoa ja raportoida havainnoistaan kirkkoneuvostolle.

Jäseninä Kaskimäki Reija, Poukka Pasi ja Syrjänen Altti, sekä kirkkoherra ja talouspäällikkö virkansa puolesta.

Vastuuryhmät

Työntekijöiden tueksi eri työmuodoille kirkkoneuvosto on nimennyt Jumalanpalveluselämän ja musiikkitoiminnan, diakoniatyön-, lähetystyön- ja kasvatustyön vastuuryhmät. Vastuuryhmät osallistuvat työn suunnitteluun, linjauksiin ja käytännön järjestelyihin. Vastuuryhmät eivät tee hallinnollisia päätöksiä, mutta voivat esittää niitä kirkkoneuvostolle.

Jumalanpalvelus- ja musiikkityön vastuuryhmä

Savela Kaarina (puheenjohtaja), Kotamäki Leila, Savola Heikki, Akonniemi Ulla, varalla: Kantoniemi Kirsi, Petäjä Yrjö, Väätäinen Anne-Mari. Viranhaltijajäsenet: kirkkoherra ja kanttori.

Diakoniatyön vastuuryhmä

Ylä-Kaarre Saara (puheenjohtaja), Ahola Pirkko, Hautoniemi Hannu, Kankaanpää Raija, Kottari Helena, Lehtelä Kari, Makkonen Irma 13.1.2017 saakka, Onnela Kaarina. Viranhaltijajäsenet: kirkkoherra ja diakoni.

Kasvatustyön vastuuryhmä

Luodeslampi Anne (puheenjohtaja), Eloranta Ritva, Haapa-aho Jonna, Hietanen Sari, Kantoniemi Sanni-Maiju, Latvanen Elina, Paakkolanvaara Jane, Pasanen Tuija, Vähämäki Mari. Viranhaltijajäsenet: kappalainen, lapsi- ja nuorisotyön työntekijät.

Lähetystyön vastuuryhmä

Takala Seppo (puheenjohtaja), Jousmäki Marjatta, Keisala Heidi, Kuoppamäki Mailis, Mänty Aune, Päivi Pirjo, Setälä Reima, Uusi-Hakimo Raija, Viskari Eliisa, Yli-Kaatiala Jorma. Viranhaltijajäsenet: kappalainen ja nuorisotyönohjaaja-lähetysseiteeri.

Kirkkovaltuuston keskeisimpiä päätöksiä vuonna 2017

Kirkkovaltuusto

- hyväksyi vuoden 2016 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden tilivelvollisille
- myönsi lisämäärärahan leirikeskukseen kappelin siirtämiseen matkailualueelle
- valitsi Jenni Ilomäen talouspäälliköksi
- päätti Pappilan ja sen viereisen tontin myyntiin laittamisesta
- hyväksyi laajennetun hautausmaan käyttösuunnitelman
- vahvisti tuloveroprosentiksi 1,80 vuodelle 2018
- hyväksyi strategian vuosille 2018–2023
- vahvisti talousarvion ja toimintasuunnitelman vuodelle 2018 ja taloussuunnitelman vuosille 2019–2020

Kirkkoneuvoston keskeisimpiä päätöksiä vuodelta 2017

Kirkkoneuvosto

- käsitteli vuoden 2016 tilinpäätöksen
- valmisteli leirikeskukseen kappelin siirtämistä matkailualueelle
- päätti esittää kirkkovaltuustolle Jenni Ilomäen valintaa talouspäälliköksi
- päätti esittää kirkkovaltuustolle hautausmaan käyttösuunnitelman hyväksymistä
- päätti esittää kirkkovaltuustolle Pappilan myyntiä
- päätti esittää kirkkovaltuustolle Pappilan viereisen tontin myyntiä
- hyväksyi kolehtisuunnitelmat
- päätti esittää kirkkovaltuustolle strategian 2018–2023 hyväksymistä
- päätti valita kanttoriksi Lasse Katajan
- valmisteli kirkkovaltuuston hyväksyttäväksi vuoden 2018 talousarvion ja vuosien 2018–2020 toiminta- ja taloussuunnitelman

Luettelo seurakunnan jäsenten ja luottamushenkilöiden tekemistä aloitteista ja niiden aiheuttamista toimenpiteistä

- Vuonna 2017 ei tehty aloitteita

1.3. Sisäinen valvonta

Säännösten, päätösten ja määräysten noudattaminen.

- Asioiden valmistelussa selvitetään mitä kirkkolain, kirkkojärjestyksen, seurakunnan ohje- ja johtosääntöjä ja muita säännöksiä on otettava huomioon
- Kirkkoneuvosto käsittelee kirkkovaltuuston päätösten laillisuuden ja päättää täytäntöönpanosta
- Viranhaltijoiden päätöksistä annetaan oikaisuvaatimusohje, päätösluettelot annetaan kirkkoneuvostolle tiedoksi

Tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuuden arviointi

- Talousarviossa esitettyjen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen esitetään toimintakertomuksessa ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen toteutumavertailuissa
- Talousarvion toteutumista seurataan jatkuvasti ja määrärahamuutokset käsitellään talousarviossa määritellyn sitovuustason mukaisesti

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja varojen käytön valvonta

- Kirkkoneuvosto on antanut seurakunnan taloussääntöä tarkentavat ohjeet omaisuuden hoidosta, käteiskassasta, hankinnoista, osto- ja myyntilaskujen tarkastuksesta ja tositteiden hyväksymisestä, käteishankinnoista, matkalaskuista, rahavarojen sijoittamisesta, kolehti- ja keräysvarojen vastaanottamisesta ja tilityksestä.

1.4. Henkilöstö

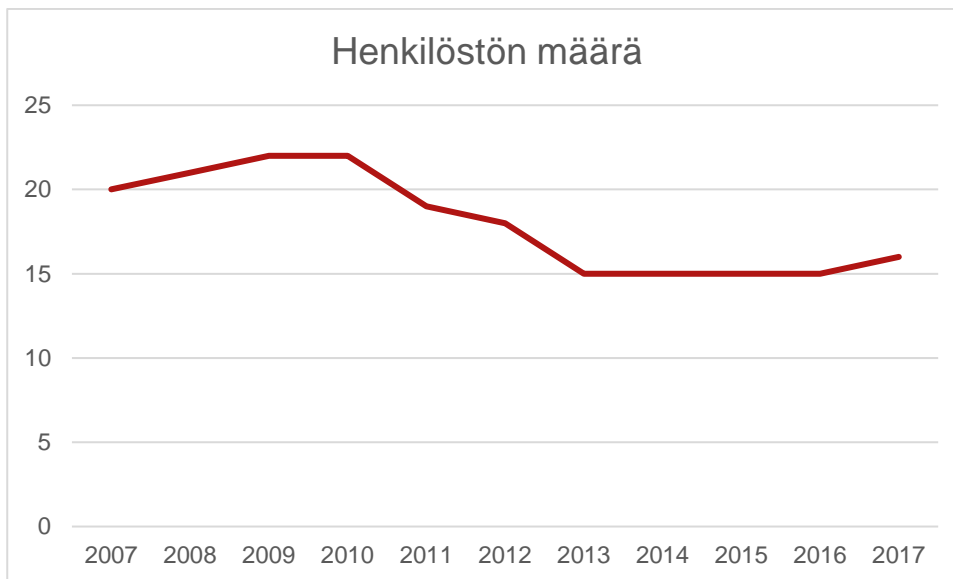
31.12.2017 vakinaisessa tai määräaikaisessa palvelussuhteessa seurakuntaan oli 16 työntekijää. Miehiä 5 ja naisia 11. Henkilöstön keski-ikä oli 51,5 v.

Virkasuhteinen henkilöstö

Peltokangas Kalle, kirkkoherra
Soininen Paula, seurakuntapastori
Lehtonen Timo, kanttori
Ollikainen Arja, diakoni
Autio Soile, nuorisotyönohjaaja
Aittolampi Riikka, nuorisotyönohjaaja
Lamminaho Kalevi, seurakuntamestari
Ilomäki Jenni, talouspäällikkö

Työsopimussuhteinen henkilöstö

Tupala Riina, lastenohjaaja
Martikainen Anu, lastenohjaaja
Tuira Vesa, kiinteistötyöntekijä
Patama Virpi, kiinteistötyöntekijä
(talvella osa-aikainen)
Rautio Arja, siivooja-emäntä
Hursti Marita, toimistosihiteeri
Riekko Tuija, toimistosihiteeri
Nikkinen Helena, toimistosihiteeri
(määräaikainen)

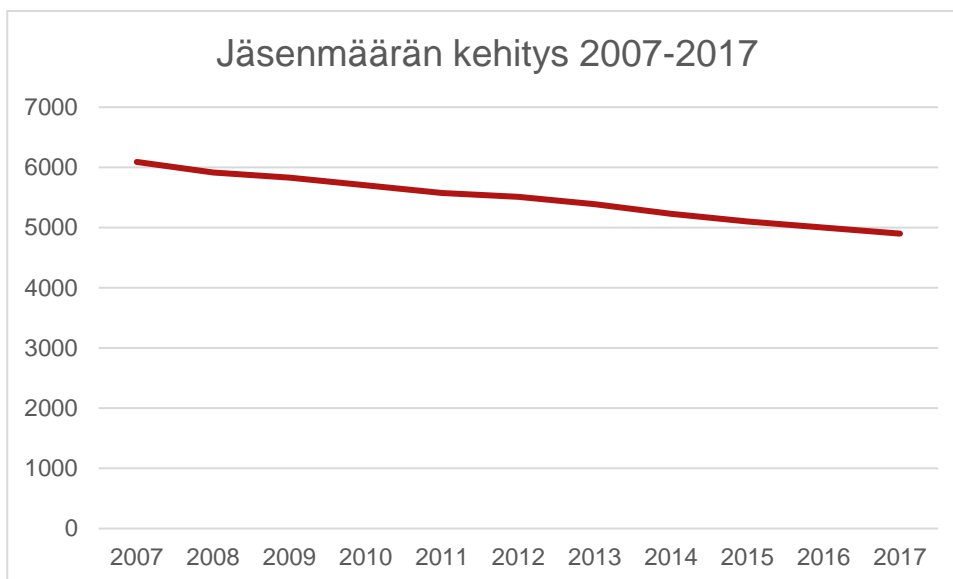

Kuvio 1. Ähtärin seurakunnan henkilöstön määrä 2007-2017.

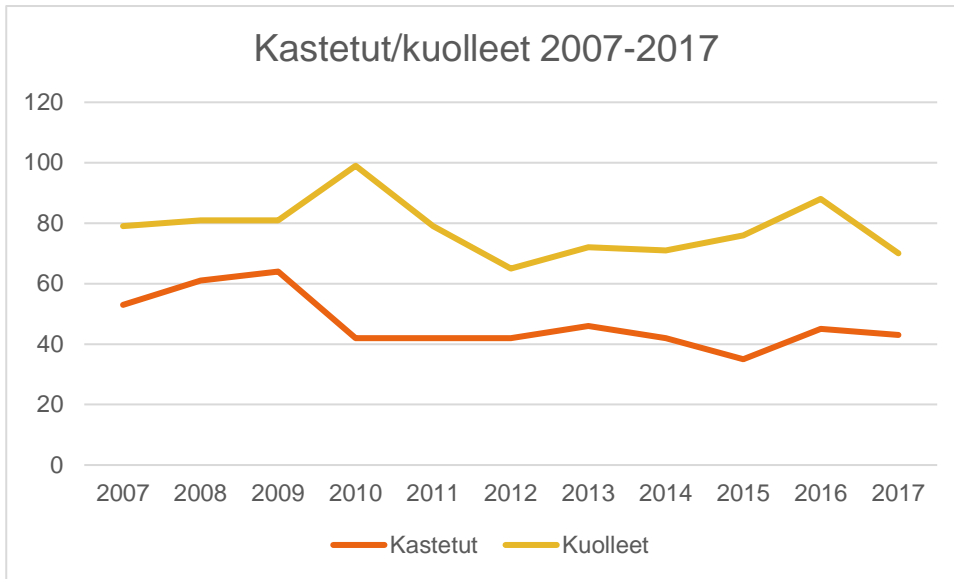
1.5. Väkiluku

Seurakunnan jäsenmäärä oli kertomusvuoden lopussa 4900 henkilöä, muutos edelliseen vuoteen oli -102. Ähtärin kaupungin väkiluku 31.12.2017 oli 5900: ähtäriläisistä kuului kirkkoon 83,1 %.

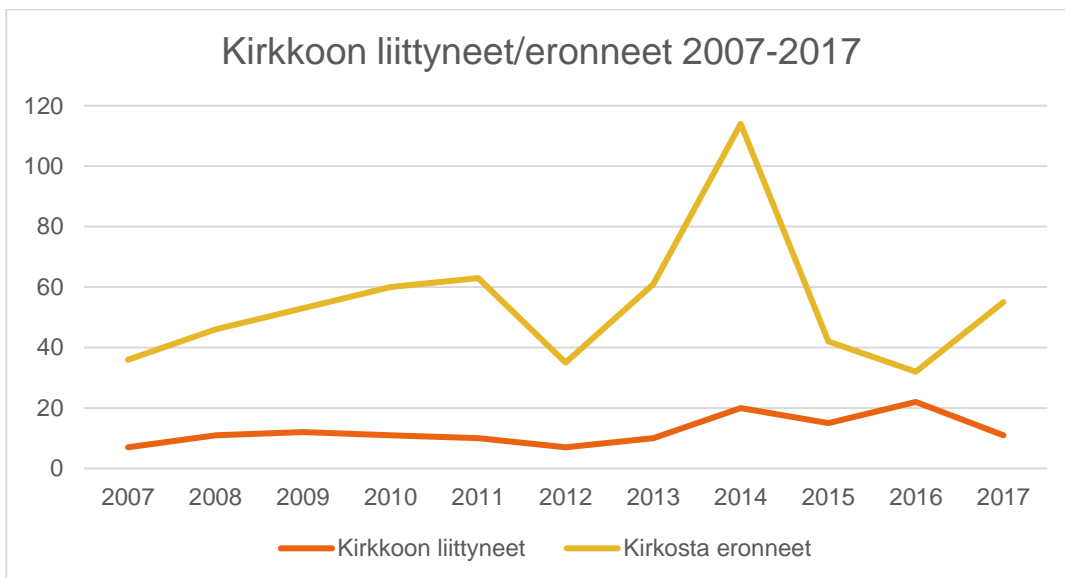
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Väkiluku 31.12.	6091	5915	5833	5703	5573	5511	5387	5228	5103	5002	4900
muutos	-110	-176	-82	-130	-130	-62	-124	-159	-125	-101	-102
Kastetut	53	61	64	42	42	42	46	42	35	45	43
Kuolleet	79	81	81	99	79	65	72	71	76	88	70
synt/kuolleet	-26	-20	-17	-57	-37	-23	-26	-29	-41	-43	-27
Kirkkoon liittyneet	7	11	12	11	10	7	10	20	15	22	11
Kirkosta eronneet	36	46	53	60	63	35	61	114	42	32	55
Liittyneet/eronneet	-29	-35	-41	-49	-53	-28	-51	-94	-27	-10	-44
Srk:aan muuttaneet	188	136	191	172	168	187	159	151	157	148	150
Srk:sta muuttaneet	244	255	213	198	207	200	206	188	213	199	180
muuttoliike	-56	-119	-22	-26	-39	-13	-47	-37	-56	-51	-30

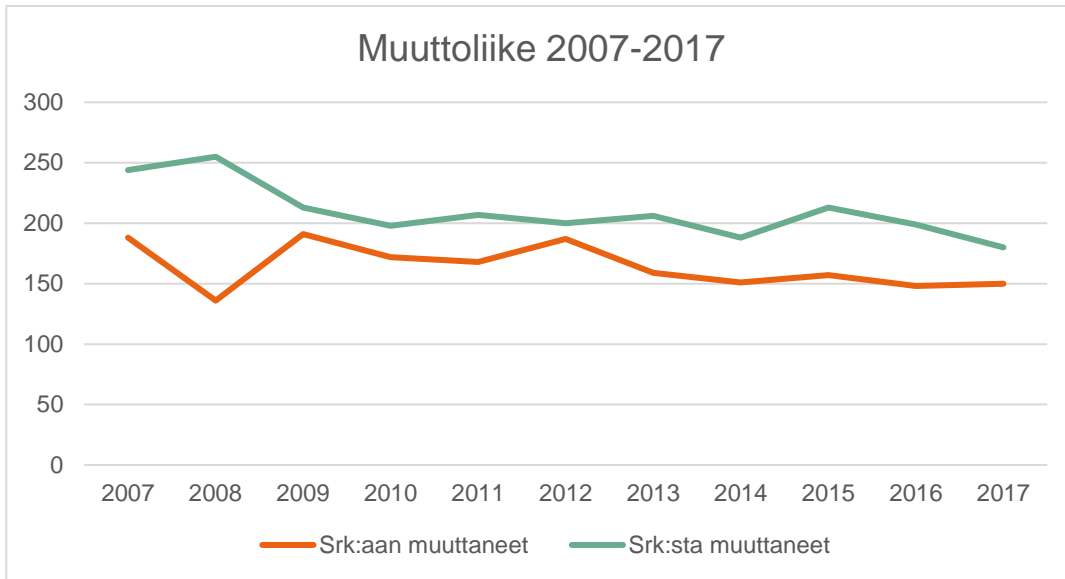
Kuvio 2. Ähtärin seurakunnan jäsenmäärän kehitys 2007-2017.

Kuvio 3. Ähtärin seurakunnan kastetut/kuolleet 2007-2017.

Kuvio 4. Ähtärin seurakuntaan liittyneet/eronneet 2007–2017.

Kuvio 5. Muuttoliike 2007-2017.

1.6. Talousarvion toteutuminen

1.6.1. Talousarviossa hyväksytyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

1.6.1.1. Yleishallinto

Seurakuntavaalit

Vuonna 2017 ei ollut seurakuntavaaleja.

Kirkkovaltuusto

Kirkkovaltuusto toimii ylintä päätösvaltaa käyttävänä seurakunnan luottamuselimenä. Ohjaa ja valvoo seurakunnan toimintaa käytettävissä olevien resurssien mukaisesti.

Kirkkoneuvosto

Kirkkoneuvoston tehtävänä on yleisesti johtaa seurakunnan toimintaa, edistää sen hengellistä elämää ja muutoinkin toimia seurakunnan tehtävän toteuttamiseksi; johtaa seurakunnan hallintoa ja seurakunnan talouden ja omaisuuden hoitoa; valvoa seurakunnan etua, edustaa seurakuntaa, sekä tehdä sen puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet.

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallintoon on keskitetty henkilöstöön kohdistuvat menot palkkamenoja lukuun ottamatta. Palkat on kohdennettava eri tehtäväalueille työntekijöiden niille käyttämät työajan suhteessa.

Taloushallinto

Tehtävä

Huolehtia seurakunnan laskentatoimesta: kirjanpidosta, palkkojen maksusta, sekä seurakunnan hallintoon liittyvistä tehtävistä. Maksuliikenteen hoitaminen. Hautainhoitorahaston ylläpito ja kirjanpito.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

Kirjanpidon reaaliajassa pitäminen siten, että koko ajan tiedetään seurakunnan talouskehityksen suunta. Kirkon palvelukeskuksen kanssa toimiminen. Kirkkohallituksen kiinteistörekisteriin liittymisen (kaikille seurakunnille pakollista vuoden 2017 loppuun mennessä).

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Prosesseja on hoidettu yhteistyössä kirkon palvelukeskuksen kanssa. Kiinteistörekisteriin on liitytty.

Tilintarkastus

Tilintarkastajat kokoontuivat kertomusvuonna kerran.

Tilintarkastajat valvovat, että seurakunnan hallintoa, taloutta ja omaisuutta hoidetaan lakien, asetusten, kirkkohallituksen antamien ohjeiden ja kirkkovaltuuston päätösten mukaisesti.

Kirkonkirjojenpito

Tehtävä

Niiden tehtävien hoitaminen, jotka seurakunnan julkisoikeudellinen asema väestörekisterinpitäjänä edellyttää.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

Seurakunnan kirkonkirjojen digitoidun aineiston tarkastaminen.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Digitoitu aineisto on saatu tarkastettua.

Kirkkoherranvirasto ja muu yleishallinto

Tehtävä

Kirkkohallituksen edellyttämien ja seurakunnan omaan toimintaan tarvittavien luetteloiden ja tilastojen ylläpitäminen. Asiakaspalvelu.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

Uusimman arkiston saaminen ajan tasalle siten, että eri työmuodot voivat arkistoida syntyvät asiakirjat suoraan oikeisiin kohtiin sekä vanhojen arkistojen asiakirjojen seulominen.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Arkiston ajantasaistamista on jatkettu siinä määrin, mitä kirkonkirjojen digitarkistuksen ohessa on ehditty. Kirkonkirjojen digitarkistus saatiin valmiiksi suunnitellussa aikataulussa Kirkkohallituksen käskyn mukaisesti vuoden 2017 loppuun mennessä. Kirkkoherranviraston työssä on alettu valmistautumaan edessä olevaan muutokseen, jonka perustettava alueellinen keskusrekisteri tuo. Vuoden 2017 aikana alettiin valmistautumaan myös keväällä 2018 voimaan astuvaan uuteen EU:n tietosuoja-asetukseen. Yhä enemmän kirkkoherranvirastossa ja yleishallinnossa asioiden hallinta tapahtuu sähköisesti fyysisten tulosteiden sijaan.

Hallinto	TP 2016	TA 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Myyntituotot	-5,00		-27,27	27,27	0,0
Maksutuotot	-6 761,70	-5 500,00	-6 009,50	509,50	109,3
Tuet ja avustukset	-3 393,00	-2 000,00	-3 421,50	1 421,50	171,1
Muut toimintatuotot	-45,00		-95,00	95,00	0,0
Toimintatuotot	-10 204,70	-7 500,00	-9 553,27	2 053,27	127,4
Henkilöstökulut	140 926,30	155 305,00	155 373,35	-68,35	100,0
Palvelujen ostot	75 902,22	72 440,00	69 297,18	3 142,82	95,7
Vuokrakulut	1 807,39	1 300,00	624,76	675,24	48,1
Sisäiset vuokrakulut	13 580,19	0,00	11 894,46	-11 894,46	0,0
Aineet ja tarvikkeet	9 383,88	13 440,00	6 868,98	6 571,02	51,1

Annetut avustukset	50,00				
Muut toimintakulut	778,92	1 750,00	882,63	867,37	50,4
Toimintakulut	242 428,90	244 235,00	244 941,36	-706,36	100,3
TOIMINTAKATE	232 224,20	236 735,00	235 388,09	1 346,91	99,4
VUOSIKATE	232 224,20	236 735,00	235 388,09	1 346,91	99,4
Sisäiset vyörytyserät	-201 973,14	0,00	-178 579,05	178 579,05	0,0
Sisäiset vyörytyserät	-201 973,14	0,00	-178 579,05	178 579,05	0,0
TILIKAUDEN TULOS	30 251,06	236 735,00	56 809,04	179 925,96	24,0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	30 251,06	236 735,00	56 809,04	179 925,96	24,0

1.6.1.1. Seurakuntatyö

Seurakunnan perustehtävä ja visio

- Seurakunnan tehtävä on kutsua ihmisiä armollisen Jumalan yhteyteen, tuoda heidän elämäänsä kestävä perusta ja rohkaista heitä välittämään läheisistä ja luomakunnasta kaste- ja lähetyskäskyn (Matt. 28:18-20) mukaisesti
- ”Kirkko on siellä missä Jumalan sana puhtaasti saarnataan ja sakramentit oikein toimitetaan.”(Ausb. 7)
- Tunnustuksensa mukaisesti kirkko julistaa Jumalan sanaa ja jakaa sakramentteja sekä toimii muutenkin kristillisen sanoman levittämiseksi ja lähimmäisenrakkauten toteuttamiseksi. (KL 1:2)
- ”Toteuttaakseen kirkon tehtävää seurakunta huolehtii jumalanpalvelusten pitämisestä, kasteen ja ehtoollisen toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta ja lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä.” (KL 4:1)

Visio vuoteen 2023

Ähtärin seurakunta on aktiivinen ja elävä hengellinen yhteisö, joka on jäsentensä arvostama kohtauspaikka ja joka julistaa rohkeasti evankeliumia juhlassa ja arjessa.

Ähtärin seurakunnan toiminta-ajatus: Ähtärin seurakunnassa välitetään Jumalan armoa ja lähimmäisenrakkautta.

Keskeiset painopistealueet

Seurakunta painottaa jumalanpalveluselämän toteuttamista erityisen hyvin yhteistyössä muiden Ähtärissä toimivien organisaatioiden kanssa. Jumalanpalveluksia kehitetään edelleen niin, että mahdollisimman monet seurakuntalaiset voivat tuoda siihen oman panoksensa. Kirkkokahvien järjestäminen jumalanpalveluksen jälkeen on osa palvelu- tai jumalanpalvelusryhmän tehtävää. Lasten osio tekstissä ja palvelussa otetaan käyttöön rohkaisemalla palveluvuorolaisia pyytämään tehtäviin lapsia. Painopisteenä seurakuntatyössä on lasten, nuorten ja perheiden parissa tehtävä työ samoin kuin kirkon jäsenyyden vahvistaminen.

Seurakunta näkyy ja kuuluu osana yhteisöä iloisella ja myönteisellä tavalla. Vuorovaikutteinen sähköinen media otetaan osaksi seurakunnan toimintaa. Seurakunnan internet-sivut uudistetaan Lukkari-sivustoon vuoden 2017 helmikuusta alkaen.

Jumalanpalveluselämä

Toiminta-ajatus

Huolehtia Ähtärin seurakunnan jumalanpalveluselämän toiminnallisista ja taloudellisista edellytyksistä.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

- Ähtärin seurakunnan jumalanpalvelusten, kirkollisten toimitusten ja musiikkitoiminnan toteutusedellytysten turvaaminen.
- Palveluvuorotehtävien kehittäminen.
- Ähtärin kirkon 80–vuotisjuhlavuoden ja reformaation 500–vuotisjuhlavuoden huomioiminen. Kuorokonsertti näillä teemoilla suunnitteilla 12.11.2017.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Jumalanpalveluelämässä on edetty tavoitteiden asettamaan suuntaan:

- seurakunnan jumalanpalvelukset on järjestetty puolivuositaiten suunnitelmien pohjalta siten, että pääjumalanpalvelus on messu, ellei erityisistä syistä vietetä sanajumalanpalvelusta,
- on pyydetty eri yhteisöjä, ryhmiä ja yksityisiä seurakuntalaisia palvelutehtäviin (tekstien lukeminen, kolehdin kerääminen, musiikki, esirukous) jumalanpalveluksiin,
- on jatkettu mahdollisuuksien mukaan joka pyhäistä palveluvuorossa olevien tahojen järjestämää kirkkokahvitusta,
- on toteutettu lapsille ja perheille (perhejumalanpalvelukset, lastenkirkot) sekä erityisesti ripikoulunuorille (viikkomessu kirkossa leirin aikaan) suunnattuja jumalanpalveluksia, vietetty säännöllisesti nuorten viikkomessua sekä järjestetty lapsille leikkipaikka kirkon takaosaan,
- on hankittu uudet kulkuekynttilät sekä pöytä ja kynttilänjalat muistokynttilöitä varten,
- on keskusteltu uudentyyppisten jumalanpalvelusryhmien perustamisesta kutsumaan laaja-pohjaisesti seurakuntalaisia jumalanpalveluselämän kehittämiseen, suunnitteluun ja toteuttamiseen,
- on järjestetty laavu- ja metsäkirkkoja sekä kansanlaulukirkkoja,
- on koulutettu uusia ehtoollisavustajia.

Hautaan siunaaminen

Toiminta-ajatus

Hautaustoimen perustehtävänä on seurakuntalaisten palveleminen kuoleman ja surun kohdatessa. Hautaan siunaaminen toteutetaan kirkkojärjestyksen (KJ2, 1§) sekä toimitusten kirjan mukaisesti.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella

Arvokkaasti toimitettu hautaan siunaaminen, jossa annetaan tilaa omaisten kohtaamiselle. Seurakunta tarjoaa apuaan sielunhoidollisesti, mutta myös käytännössä hautajaisien suunnittelussa ja toteutuksessa.

Hautausmaan laajennuksen käytännön työt aloitetaan keväällä 2017.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Hautaan siunaamisen yhteydessä on ollut lähes poikkeuksetta muistotilaisuus. Muistotilaisuudet on pidetty hyvin usein seurakunnan tiloissa. Tarjoilut tilaisuuksissa ovat paikalliset yrittäjät hoitaneet erittäin hyvin ja hyvässä yhteistyössä seurakunnan henkilöstön kanssa.

Hautausmaan laajentaminen saatiin valmiiksi lokakuussa 2017.

Muut kirkolliset toimitukset

Toiminta-ajatus

Kirkon jäsenten tulee saattaa lapsensa kastettavaksi ilman tarpeetonta viivytystä. Pyhän kasteen toimittaa pappi. Jos lapsen kastaminen viivästyy, kirkko-herran asiana on muistuttaa siitä lapsen vanhempia tai huoltajia. Kaste on hyvän omantunnon liitto Jumalan kanssa. Kasteessa seurakunnan jäseneksi liitetään lapsi sekä ne nuoret ja aikuiset, jotka kastetta haluavat ja joiden mukaan se on lain mukaan mahdollista. Kun lapsi tai nuori tai aikuinen on kastettu, hänen puolestaan rukoillaan sunnuntaina päiväjumalanpalveluksessa. (KJ2, 13-17§).

Rippikouluopetus pohjautuu kristilliseen kasteopetukseen, jossa opitaan us-kosta Kolmiyhteiseen Jumalaan, johon on kastettu. Tämä opettaminen on seurakunnan tehtävä (KJ2, 3-4§). Rippikoulun päätteeksi järjestetään konfirmaatio, missä tunnustaudutaan kirkon uskoon ja käydään Herran pyhällä ehtoollisella. (KJ2, 5§)

Kihlakumppanit vihitään kirkollisesti avioliittoon kirkkokäsikirjassa määrättyllä tavalla. Vihkimisen toimittaa pappi. Kirkollisesti vihittävien tulee olla rippikoulun käyneitä kirkon jäseniä. Jos toinen kihlakumppani ei ole kirkon jäsen, heidät voidaan vihkiä kirkollisesti, jos kirkkoon kuulumaton on muun kristillisen kirkon tai uskontokunnan jäsen. Vihkiminen toimitetaan kirkossa, kappelissa tai muu-alla, sen mukaan kuin vihittävät siitä sopivat papin kanssa. Sunnuntaina päivä-jumalanpalveluksessa rukoillaan niiden puolesta, joiden avioliittoaikomis tai solmittu avioliitto kuulutetaan seurakunnalle. Avioliitto, joka on solmittu muussa kuin evankelis-luterilaisen kirkon käyttämässä järjestyksessä, voidaan pyydetessä siunata. (KJ2, 18-20§)

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella

Kirkollisiin toimituksiin kuuluu ohjaava ja sielunhoidollinen toimituskeskustelu papin ja seurakuntalaisen välillä ennen toimituksen suorittamista. Toimitus suoritetaan aina yksilöllisesti laadukkaasti ja arvokkaasti toimitusten kirjan antamissa puitteissa. Kirkollisten toimitusten jumalanpalvelusluonnetta silmällä pitäen musiikiksi valitaan toimituksen luonteeseen sopivaa musiikkia. Epäselvissä tapauksissa kirkossa käytettävästä musiikista tekee ratkaisun kirkkoherra.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Kirkolliset toimitukset ja rippikouluopetus on toteutettu laadukkaasti.

Muut seurakuntatilaisuudet

Toiminta-ajatus

Tehtäväalueeseen kuuluu kristillinen tavoittava työ sekä julistustoiminta hartauksien ja muiden tilaisuuksien muodossa. Kristillisen kasvatuksen ja opetuksen toteuttaminen kaikilla aikuistyön sektoreilla ja pienpiireissä. Esimerkiksi raamattuopetusta ja erilaisia koulutusiltoja järjestetään yhteistyössä kirkollisten järjestöjen kanssa.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella

Vanhusten palvelutaloissa ja hoitokodeissa pidetään hartauksia säännöllisesti joka toinen viikko. Muissa laitoksissa hartauksia on muutaman kerran vuodessa. Ehtoollisen vietto järjestetään palvelutaloissa ja hoitokodeissa kaksi kertaa vuodessa. Muita kirkkotilaisuuksia järjestetään eri laitoksille ja kouluille pyyntöjen ja mahdollisuuksien mukaan.

Toimitaan yhdessä paikallisten kirkollisten järjestöjen ja paikallisseurakuntien kanssa.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Hartausvierailut kouluissa on hoidettu viikoittain kaupungin keskustassa. Myllymäen koululla on käyty kerran kuukaudessa. Kouluhartauksia ovat pitäneet nuorisotyön ohjaajat, papit ja kanttori. Hoitokodeissa hartauksia pidetään joka toinen viikko. Ehtoollisen vietto on järjestetty vanhusten hoitolaitoksissa ja Otsonlinnassa kaksi kertaa vuoden aikana. Vammaisten hoitolaitoksissa ja toimintapisteissä on myös pidetty säännöllisesti hartaudet kerran kuussa. Nämä hartaudet ovat hoitaneet papit ja diakoniatyöntekijä.

Koulukirkot on pidetty oppilaitosten toivomusten mukaan yhteistyössä niiden kanssa. Suurien kirkollisten juhlien edellä seurakunnan työntekijät ovat pitäneet hartaudet myös ammattioppilaitoksissa. Jouluhartauksia ennen joulua oli useilla työpaikoilla.

Tiedotus ja viestintä

Toiminta-ajatus

Huolehtia seurakunnan sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä kattavasti sekä edistää ja ylläpitää seurakunnan positiivista profiilia.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

Kirkkoherra vastaa seurakunnan tiedottamisesta ja viestinnästä. Tavoitteena on tiedotuksen tehostaminen ja monipuolistaminen mm. sähköisten medioiden avulla. Työalat tiedottavat toiminnastaan itsenäisesti seurakunnan internet-sivustolla sekä kootusti viraston kokoamin lehti-ilmoituksin.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Seurakunnan kotisivut on pidetty ajan tasalla. Tapahtumat ja uutiset sivuilla on kotisivulla kiinnitetty huomiota tuleviin tapahtumiin. Seurakunnan toiminnasta on ilmoitettu paikallislehdissä Ähtärinjärven Uutisnuotassa ja Viiskunnassa. Lehdet ovat tehneet kiitettävästi myös etukäteen juttuja tulevista muutoksista ja tapahtumista seurakunnassa.

Lehdessä olevat seurakunnan ilmoitukset on julkaistu myös seurakunnan kotisivulla ja tapauskohtaisesti kohdennettuna myös seurakunnan eri facebook-sivuille. Kaksi viimeistä viikkoa lehti-ilmoituksista on nähtävissä kotisivulla.

Musiikki

Toiminta-ajatus

Huolehtia Ähtärin seurakunnan musiikkitoiminnan toiminnallisista ja taloudellisista edellytyksistä.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

- Vapaaehtoistoiminnan lisääminen
- Virsikirjan lisävihkon käyttöönotto seurakunnan eri tilaisuuksissa.
- Kirkkokuoron osallistuminen Kirkon musiikkijuhlille Helsingissä 19.-21.5.2017.
- Kuorokonsertin järjestäminen paikallisin voimin 12.11.2017 Ähtärin kirkossa kirkon 80-vuotisjuhlan, reformaation 500 -vuotisjuhlan ja kaupungin 150-vuotisjuhlan merkeissä.

Lisäksi pyritään kesä-heinäkuun aikana järjestämään viikon mittainen kesäkonserttien sarja kirkossa.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

- Seurakunnan järjestämiin erityyppisiin musiikkitilaisuuksiin on osallistunut runsaasti väkeä.
- Paikalliset musiikintekijät ovat pyydettäessä olleet ilahduttavan runsaassa määrin valmiita palvelemaan seurakunnan eri tilaisuuksissa.
- Virsikirjan uudesta lisävihosta on jumalanpalveluksiin pyritty viikoittain valitsemaan vähintään yksi virsi, kirkkokuoro on perehtynyt lisävihkovirsiin ja kanttori on eri tilaisuuksissa pitänyt lisävihkovirsiä esillä ja seurakunta on hankkinut uudet lisävihkoliitteellä varustetut virsikirjat kirkkoon ja seurakuntakeskukseen.
- Kirkkokuoro osallistui lähes täysimääräisenä Helsingissä 19.–21.5.2017 järjestettyyn Kirkon Musiikkijuhlaan osallistuen siellä suurkuoron yhteislauluun.
- Juhlavuonna 2017 järjestettiin kirkossa kesäkonserttisarja ”Kesäsoitot”, johon kanttori kutsui paikallisia musiikin ammattilaisia ja harrastajia esiintymään viikon 3.–9.7. iltoina. Viisi erityyppistä musiikki-iltaa saman viikon aikana osoittautui erittäin onnistuneeksi konserttisarjaksi.
- Juhlavuonna 2017 järjestettiin kirkossa paikallisten kuorojen yhteiskonsertti 12.11. Konsertin toteuttivat Ähtärin Kirkkokuoro, Ähtärin Mieskuoro ja Naiskuoro Alada.
- Lisäksi juhluvonna järjestettiin muutama vierailukonsertti.

Päiväkerho

Toiminta-ajatus

Päiväkerhojen suunnittelua ja toteutusta. Kerhotoimintaa tarjotaan seurakuntakeskuksessa ja Myllymäellä: seurakuntakeskuksessa 4-5-vuotiaille 1-2 kertaa viikossa (2,5 tuntia ja 2 tuntia) ja 3-vuotiaille kerran viikossa (2 tuntia). Myllymäellä 3-5-vuotiaille kerran viikossa (2 tuntia).

Perheille suunnattujen tapahtumien suunnittelua ja toteutusta.

Päiväkerhotyön toiminta-ajatus perustuu kaste- ja lähetyskäskyyn. Päiväkerhotyön tarkoitus on tukea perheiden kristillistä kasvatusta yhdessä vanhempien kanssa. Toiminnassa otetaan huomioon kasvatuksen eri osa-alueet ja suunnitelmissa runkona toimii kirkkovuosi. Toiminnan pohjana on myös oma lapsityön varhaiskasvatussuunnitelma (VAKE) sekä kirkon strategia ”Meidän kirkko - osallisuuden yhteisö”.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

- Kohdata mahdollisimman monia ähtäriläisiä lapsiperheitä ja tukea perheiden kristillistä kasvatusta ja vahvistaa osallisuutta seurakuntalaisina.
- Järjestää lapsille ja heidän perheilleen monipuolista ja elämyksellistä kristillistä toimintaa, joka tukee perheiden kristillistä kasvatusta ja vahvistaa heidän osallisuutta oman seurakunnan toiminnassa.
- Kehittää Jumalanpalveluselämää siten, että se ottaa lapset ja heidän perheensä paremmin huomioon sekä antaa heille mahdollisuuden osallistua messun toteutukseen ja suunnitteluun.
- Kehitetään edelleen kerhotoimintaa niin, että lapsen aktiivisuudelle ja luovuudelle annetaan tilaa sekä huomioidaan lapsen omat kiinnostuksen kohteet ja tarpeet.
- Kasteen sunnuntaina jaetaan perhemessussa kaikille viime vuonna (2016) kastetuille lapsille heidän oma kaste-enkelinsä kirkossa.
- Liikkumisen tukemista kerhotilan suunnittelun ja toiminnan kautta.
- Kielen kehityksen tukemista eri tavoin.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

- Päiväkerhoissa on ollut hyvin lapsia. Päiväkerhot toimivat seurakuntakeskuksessa ja Myllymäellä. Kerhoja tarjotaan 3-5-vuotiaille, 3-vuotiaille on oma kerhonsa ja 4-5-vuotiaat ovat samassa, paitsi Myllymäellä he ovat kaikki samassa ryhmässä (3-5-v.).
- Kevät kaudella kerhot toimivat 2.1.- 24.5. ja syyskaudella 7.8.- 15.12., koulujen hiihtoloma- ja syyslomaviikolla ei kerhoja ole pidetty.
- Päiväkerholaisia on kutsuttu perheineen osallistumaan ja toteuttamaan perhemessuja 8.1. kasteen sunnuntain, jossa jaettiin myös vuonna 2016 kastetuille lapsille kaste-enkelit ja 1.10. (kolehdin kantoa, kirkkokahvit, saarnakuvaelma).
- Talvirieha järjestettiin yhdessä kaupungin varhaiskasvatuksen kanssa 19.2. Mustikkavuorella ja sinne kutsuttiin myös kerholaisia perheineen.
- 22.3. oli vapaaehtoisten ilta, jossa rekrytoitiin halukkaita mummoja ja pappoja mukaan päiväkerhoihin ja perhekerhoihin, muutamia saimme mukaan toimintaan.
- Kerholaisia kutsuttiin pääsiäisvaellukselle perheineen ti 11.4. illalla klo. 18.00, päivisin tilaisuutta saivat varata koululuokat 1-3 lk ja eskarit sekä päiväkodit ja perhepäivähoitajat lisäksi sitä tarjottiin myös Toimelan/Toimintakeskuksen väellä sekä pienluokalle.
- Vanhempainiltoja järjestettiin keväällä yksi 22.3. ja syksyllä meidät pyydettiin mukaan päiväkotien vanhempainiltoihin esittäytymään ja kertomaan mitä me teemme, kun käymme päiväkodeissa (3.10. Ollinkulma, 4.10. Vilikkilä ja 10.10. Sinikello).
- KevätkirKKo oli 24.5. ja siellä siunattiin esikouluun lähtevät kerholaiset.
- Seurakuntaviikolla olimme torilla to 28.9. Siellä oli järjestetty lapsille pelejä, väritystehtäviä sekä kasvomaalausta. Lapsia kävi ihan mukavasti torilla.
- Lasten kauneimmat joululaulut pidettiin 3.12.
- Pienten joulukirkko oli 12.12.
- Joulujuhla oli 15.12.

- Liikkumista on tuettu hankkimalla kerhoihin puolapuut, kiipeilyköysi ja tehty itse kevyt nyrkkeilysäkki ja ulkoilemme 4-5-vuotiaiden kerhossa aina alkuvuodesta riippuen keuhkosta, lisäksi välillä kerhoissa on tempurata tai leikimme liikuttavia leikkejä yhdessä.
- Luemme lapsille tarinoita, loruttemme sekä riimittelemme ja keskustelemme heidän kanssaan ja siten tuemme heidän kielen kehitystään.

Pyhäkoulu

Toiminta-ajatus

Pyhäkouluja järjestetään mahdollisuuksien mukaan eri puolella Ähtäriä. Toiminta perustuu kaste- ja lähetyskäskyyn. Toiminta on suunnattu kaiken ikäisille lapsille. Pyhäkouluopettajina toimivat vapaaehtoiset seurakunnan jäsenet. Toiminnan runkona kirkkovuosi sekä kirkon strategia ”Meidän kirkko - osallisuuden yhteisö”.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

- Tuetaan pyhäkouluopettajien työtä tilaamalla heille pyhäkoululehti sekä tarjoamalla heille koulutusta mahdollisuuksien mukaan.
- Tukea perheiden kristillistä kasvatusta.
- Saada vapaaehtoisia pitämään pyhäkoulua.
- Tuetaan kaupungin päivähoidon kristillistä kasvatusta mm. hartaushetket.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

- Valitettavasti pyhäkoulun pitäjiä ei ole saatu.
- Perheiden kristillistä kasvatusta on tuettu perhekerhoissa, kerhoissa sekä käymällä päiväkodeissa/ ryhmäperhepäivähoidoissa pitämässä hartaushetkiä.
- Hartaushetkiä on ollut päiväkodeissa ja ryhmiksissä aina kerran kuussa (tammikuusta – toukokuuhun) huhtikuussa ei ollut sillä silloin päiväkodit ja koulun alaluokat 1-3 sekä kerholaiset kutsuttiin pääsiäisvaellukselle.

Varhaisnuorisotyö

Toiminta-ajatus

Tukea ja mahdollistaa varhaisnuoren kristillistä kasvua ja antaa perusta läpi elämän kantavalle uskalle. Tukea kerhonojajia seurakuntayhteyteen kasvamisessa. Tukea kotien ja koulun kristillistä kasvatustyötä.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

1. Kouluyhteistyö alakoulujen kanssa.
2. Perheiden kohtaaminen
3. Kerhonojajan identiteetin vahvistaminen ajatuksella "kerholaisesta kerhonojajaksi."

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Kouluyhteistyö on toimivaa ja selkeää. Yhteistyö koostuu monista vuosittain toistuvista tapahtumista ja tilaisuuksista esim. päivänavaukset, koululaisjumalanpalvelukset, kymppisynttäri. Tämän lisäksi yhteistyö pitää sisällään erilaisia vuosittain vaihtuvia kokonaisuuksia mm. ryhmäytymistoimintaa ja

vuonna 2017 reformaation juhlavuoteen liittyvän Auta Armias -kokonaisuuden. Työntekijöinä koemme että koululle on aina mukava mennä, olemme tervetulleita ja työtämme arvostetaan.

Perheiden kohtaamisessa on panostettu leiritoimintaan. Äitien ja lasten leiri sekä isovanhemmille ja lapsenlapsille suunnattu leiripäivä ovat osa tätä toimintaa.

Kerhonojajien rooli on merkittävä varhaisnuorisotyön kerhotoiminnan toteuttamisessa. Syksyllä 2017 saimme ilahduttavan määrän uusia kerhonojajien entisten lähdettyä jatko-opintoihin. Kerhonojajat saavat koulutuksen tehtävään syksyllä, aikaisemmin olleesta ohjaajille suunnatusta leiristä on luovuttu. Olemme saaneet kerhotoiminnan kehittämiseksi parin viime vuoden aikana Avin:n myöntämää Lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan tukea. Tämä on mahdollistanut monet materiaali- ja laitehankinnat.

Partio

Toiminta-ajatus

Partion perusajatuksena on korostaa itse tekemisen merkitystä. Pienimmätkin partiolaiset osallistuvat tehtäviin omien taitojensa ja kykyjen mukaan. Yksi partion perusajatuksista on vastuun antaminen nuorille.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

1. Ähtärin Eräveikkojen toiminnan tukeminen
2. Hengellisten arvojen näkyminen lippukunnan toiminnassa

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Nuorisotyönohjaaja on toiminut kuluneen vuoden ajan jäsenenä lippukunnan hallituksessa sekä osallistunut joka toinen viikko järjestettävään VJN:n (johtajakokous). Lisäksi työntekijä toimii apuna leireillä ja retkillä sekä muissa isommissa tapahtumissa. Partion viikkotoiminta pyörii täysin vapaaehtoisten johtajien toimesta. Erityisen hienoa on se, että lippukunnassa on monen ikäisiä johtajia, niin nuoria, kuin täysi-ikäisiä. Johtajien ja työntekijän välinen yhteistyö on vakiintunut viime vuosien aikana toimivaksi ja hyväksi yhteistyöksi.

Seurakunta on edelleen myös lippukunnan taustayhteisö taloudellisen avun muodossa. Lippukunta käyttää seurakunnan tiloja kokoontumiseen sekä tukee toimintaa talousarvioavustuksen kautta.

Partiolaisilla on perinteisesti Yrjönpäivänjuhlan aikaan palveluvuoro. Kokoiltojen hartauskäytäntöihin on kiinnitetty huomiota. Partiolaiset huolehtivat itsenäisyyspäivänä ja jouluaattona kynttilöiden sytytyksen sankarihaudoille.

Uutena toimintana syksyllä 2017 alkoi perhepartio, joka on tarkoitettu alle kouluikäisten lasten perheille.

Rippikoulu

Toiminta-ajatus

Rippikoulutyön tarkoituksena on saada opetusta siitä uskosta johon heidät on kastettu/ johon heidät kastetaan.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

1. Kaikki vuonna 2002 syntyneet seurakunnan jäsenet käyvät vuonna 2017 rippikoulun.
2. Rippikoulupalaveri
3. Yhteydet rippikoululaisten vanhempiin

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Rippikoulutyö tavoitti lähes kaikki vuonna 2002 syntyneet, lisäksi rippikouluun osallistui nuoria jotka liittyivät kirkkoon rippikoulun myötä. Rovastikunnallinen keva-ripari oli hyvä ja onnistunut kokonaisuus. Näin voitiin tarjota myös erityisnuorille toivottu rippikoulu- ja leirikokemus.

Tavoite säännöllisten rippikoulupalaverien järjestämisestä ei toteutunut toivotulla tavalla. Haasteena on yhteisen ajan löytäminen, uuden rippikoulusuunnitelman ”odotus” ja lisäksi työntekijävaihdokset ovat osaltaan vaikuttaneet tilanteeseen.

Vanhempia on kutsuttu rippikoululaisen mukana messuihin ja muihin kokoontumisiin. Vanhempien mukaan saaminen on osoittautunut haastavaksi. Ennen leirijaksoa järjestettävä vanhempainilta tavoittaa hyvin vanhempia. Yhteistyö vanhempien kanssa on toimivaa ja luottamuksellista. Vanhemmat ottavat rohkeammin yhteyttä nuoren asioihin liittyen.

Nuorisotyö

Toiminta-ajatus

Toiminnan tarkoituksena on järjestää nuorille mahdollisuus kasvaa ja vahvistua siinä uskossa, johon heidät on kastettu. Tavoitteena on auttaa nuoria pohtimaan elämän ja uskon kysymyksiä sekä kasvamaan kohti vastuullista aikuisuutta.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

1. Rippikoulun jälkeen jokaisella nuorella on mahdollisuus osallistua isoskoulutukseen.
2. Osallistaa nuoria

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Syksyllä 2017 aloittanut isosryhmä oli ilahduttavan suuri. Isoskoulutusryhmän koko vaihtelee vuosittain melko paljon. Syitä tähän on vaikea löytää, leiriajankohta ei ole ainut selittävä tekijä vaan nuorten kaverisuhteet ja porukan ”tiiviyys” vaikuttaa myös paljon.

Toiminnan suunnittelussa on panostettu nuorten osallistamiseen ja siihen että heidän äänensä ja toiveensa kuuluvat niin toiminnan suunnittelussa kuin toteutuksessakin. Nuorten osallisuuden lisääminen on tärkeää, on hyvä kuitenkin huomata myös se, että nuorten elämä on varsin hektistä ja vaativaa ja on tärkeää tarjota heille myös mahdollisuus tulla ja osallistua valmiiksi suunniteltuun ja toteutettuun toimintaan. On tärkeää muistaa myös se, että kaikki nuoret eivät halua olla subjekteja.

Perhekerho

Toiminta-ajatus

Perhekerhotyön toiminta-ajatus perustuu kaste- ja lähetyskäskyyn. Perhekerhotyön tarkoitus on tukea perheiden kristillistä kasvatusta yhdessä vanhempien kanssa. Toiminnassa otetaan huomioon kasvatuksen eri osa-alueet ja suunnitelmissa runkona toimii kirkkovuosi. Toiminnan pohjana on

myös oma lapsityön varhaiskasvatussuunnitelma (VAKE) sekä kirkon strategia ”Meidän kirkko – osallisuuden yhteisö”.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

- Kohdata mahdollisimman monia ähtäriläisiä lapsiperheitä ja tukea perheiden kristillistä kasvatusta ja vahvistaa osallisuutta seurakuntalaisina.
- Järjestää lapsille ja heidän perheilleen monipuolista ja elämyksellistä kristillistä toimintaa, joka tukee perheiden kristillistä kasvatusta ja vahvistaa heidän osallisuutta oman seurakunnan toimintaa.
- Kehittää Jumalanpalveluselämää siten, että se ottaa lapset ja heidän perheensä paremmin huomioon sekä antaa heille mahdollisuuden osallistua messun toteutukseen ja suunnitteluun.
- Toteuttaa perhetyötä niin, että jokainen perhe hyväksytään sellaisena kuin on ja tehdä heidän tulonsa seurakunnan toimintaan mahdollisimman helpoksi.
- Lisätä perhekerhossa vanhempien voimavaroja vahvistavia keskusteluita/toimintaa.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

- Perhekerho on toiminut hyvin seurakuntakeskuksessa: kirjoilla on ollut kevätkaudella (10.1.-16.5.) 29 äitiä, keskimäärin 2 lasta/ äiti ja syyskaudella (15.8.-5.12.) on ollut kirjoilla 27 äitiä, keskimäärin 1,5 lasta/ äiti, keskimäärin yhdellä kerhokerralla on ollut paikalla 29,8 henkilöä sekä 2 lastenohjaajaa.
- Perhekerhoissa on toteutettu noin kerran kuussa äideille keskustelutuokioita, joita on vetänyt aina toinen lastenohjaajista.
- Perheitä on kutsuttu perhemessuihin 8.1. kasteen sunnuntai, jossa jaettiin kaikille vuonna 2017 seurakuntaan kastetuille heidän kaste-enkelinsä, 1.10. Mikkelinpäivänä, 3.12. lasten kauneimpiin joululauluihin sekä 12.12. pienten joulukirkkoon.
- Perheitä on osallistunut messujen toteutukseen kantamalla kolehtia, tarjoamalla kirkkokahveja sekä ollut mukana saarnakuvaelmassa.
- Perheille järjestettiin yhdessä kaupungin varhaiskasvatuksen kanssa Talvirieha Mustikka-vuorella 19.2., mukana oli myös vanhempainyhdistys.
- 22.3. oli vapaaehtoisten ilta, jossa rekrytoitiin halukkaita mummo ja pappoja mukaan päiväkerhoihin ja perhekerhoihin, muutamia saimmekin mukaan toimintaan.
- Äideille on järjestetty äitienilta keväällä 16.5. ja syksyllä 21.11. Vastaanotto on ollut positiivinen.
- Perheretki oli 6.6. ja kohteena oli Saarijärven kirkko, Kivikauden kylä sekä Puuhapuisto Veijari osallistujia oli 31 sekä 2 lastenohjaajaa.
- Esitteitä seurakunnan palveluista lapsiperheille on viety neuvolaan ja niitä on ollut jaossa myös perhekerhossa ja päiväkerhossa.

Diakonia

Toiminta-ajatus

Diakoniatyön tehtävänä on kohdata ihminen kokonaisvaltaisesti, tukea ja auttaa ihmisiä, jotka ovat vaarassa syrjäytyä eri tavoin tai ovat vaikeissa elämäntilanteissa (esim. sairaus, vammaisuus, mielenterveys, talousvaikeudet, työttömyys, elämän kriisit) sekä tarjota ihmisille mahdollisuuksia kokea

yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja virkistäytyä yhdessä toimien sekä kantaa paikallista ja kansainvälistä yhteisvastuuta. Toiminta-ajatus lähtee Kristuksen käskystä rakastaa lähimmäistä niin kuin itseä.

Painopistealueet vuodelle 2017

- Ihmisten kokonaisvaltainen auttaminen.
- Uusien toimintatapojen kehittäminen seurakuntalaisten tarpeita vastaaviksi (mm. parisuhdeviikonloppu, yksineläjien soppapäivä)
- Ruuan jakelun kehittäminen.
- Omaehtoisten toiminta- ja vertaistukiryhmien sekä seurakunnan vapaaehtoistoimijoiden tukeminen.
- Syrjäytymisen ehkäiseminen ja syrjäytymisvaarassa olevien tukeminen, ryhmätoiminta.
- Toimivan vapaaehtoistilan löytäminen olemassa olevista tiloista
- Kuntouttavan työtoiminnan mahdollistaminen tarjoamalla tehtäviä.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Diakoniatyössä toimintaa on priorisoitu tarpeen mukaan eli toiminta on painottunut vahvasti ihmisten diakonisiin kohtaamiin. Sen myötä yhteistyö eri toimijoiden kanssa on vahvistunut. Vuoden alusta otettiin käyttöön Katriina Diakonia, joka helpottaa tilastointia reaaliaikaiseksi. Asiakaskontakteja on ollut 663 (371), joista vastaanotolla 263 (185). Kohdattuja henkilöitä on ollut 427 (187). Suluissa on edellisen vuoden määrät. Lisäksi puhelin- ja sähköpostikontakteja on tilastoitunut 64 (1292). Ruokavastuksia ja taloudellista apua on myönnetty 16 916 € (12 596 €). Avunsaajatalouksia on 48 (45) ja avustustapahtumia (182) 119. Tukikummiavustuksia on tullut kolmelle perheelle lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn, missä on tuettu erilaisia harrastustoimintoja ja vaate- ja välinehankintoja yhteensä 3 600 € ja Kirkon keskusrahastosta 2 000 €. Yhteensä näillä varoin autettuja talouksia on ollut 4 (8). Rahaa on kerätty kolehdein ja myös yksityiset seurakuntalaiset ovat tehneet jouluapu-lahjoituksia perheille. Tämän lisäksi on välitetty MLL:n Joulupuu-keräyksen lahjoja 16 perheelle ja Lions Ouluveden jouluapu 6 perheelle. K-market Mainion ja S-marketin lahjoittamaa ylijäämäruokaa on jaettu kaksi kertaa viikossa. Sitä on hakenut keskimäärin 20 (15) henkilöä/ jakokerta. EU-ruokavastuksia on jaettu 388 (418) pakettia ja avun piirissä on ollut 170 (160) henkilöä.

Ryhmätoiminnat ovat vähentyneet seurakuntalaisten ikääntymisen myötä. Säännöllisesti kokoontuvia ryhmiä oli pappilassa joka toinen viikko. Ähtärinranta ja Mäkikylä-Isomäki-Sipilä kokoontuivat hieman harvemmin. Diakoniatyöntekijä on vierailut 85-vuotiailla 37 (29) käyntiä ja järjestänyt yhteisen juhlan 75- ja 80-vuotiaille papiston kanssa. Kotikäyntejä on ollut vuoden aikana 230 (174). Parisuhdetyö ei toteutunut ja soppapiirin kävijöitä oli myös niukasti. Vapaaehtoistoiminnan ja sen ohessa ryhmätoimintojen kehittämiseen ei ole ollut resursseja.

Seurakuntajaostot ja vapaaehtoiset tekevät edelleen alueillaan arvokasta lähimmäispalvelutyötä muistaen mm. vanhuksia ja lapsiperheitä. Toimivia jaostoja oli kolme. Ruuan kuljetusta ja jakelua tekevät vapaaehtoisten lisäksi kuntouttavan työtoiminnan henkilöt. Myös Uutisnuotan lukurenkaseen saatiin uusia lukijoita. Vapaaehtoisia on koottu eri tapahtumiin kyselemällä. Diakoniatyön tilaisuuksia, tapahtumia ja juhlia on ollut yhteensä 24. Myös diakonian vastuuryhmä on osallistunut vapaaehtoistoimintaan tapahtumien toteutuksissa.

Alueen (Alavus, Kuortane, Lehtimäki, Soini ja Ähtäri) diakoniatyöntekijöiden yhteistyöllä on järjestetty tapahtumia päihde- ja mielenterveyskuntoutujille sekä kehitysvammaisille ja omaishoitajille. Yh-

teistyö on mahdollistanut järjestetyn virkistystoiminnan. Tänä vuonna kesäleiripäivä oli mielenterveysväen ja kehitysvammaisten yhteinen. Paikallista yhteistyötä on tehty, mm. Kuussoten, SPR:n ja MLL:n sekä LC Ähtäri/ Ouluvesi ja Toimela ry:n kanssa.

Yhteisvastuukeräys

Toiminta-ajatus

Yhteisvastuukeräys on evankelis-luterilaisen kirkon vuosittainen suurkeräys, joka auttaa hädänalaisia syntyperään, uskontoon tai poliittiseen vakaumukseen katsomatta Suomessa ja kehitysmaissa.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

1. Vapaaehtoisten roolin vahvistaminen
2. Uudet keräysmuodot

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Uusien kerääjien löytyminen osoittautui haastavaksi. Myöskään luottamushenkilöiden innostaminen keräyksen toteuttajiksi ei onnistunut toivotulla tavalla. Kerääjien keski-ikä on varsin korkea, joten vahoja kerääjiä jäi useampi pois. Näin ollen kerääjien kokonaismäärä laski merkittävästi. Sivukylien osalta lista/lipaskeräys toteutuu hyvin vapaaehtoisten toimesta.

Rippikoululaiset kantavat melko suuren vastuun ovelta ovelle -keräyksestä. Pääsääntöisesti keräys on suoritettu arki-iltaisin ryhmä kerrallaan. Nyt järjestimme yhden yhteisen Yv-tempauspäivän lauantaiksi, tällöin kaikki ryhmät suorittivat keräystä samaan aikaan keskustan alueella. Tapahtuma ei onnistunut toivomallamme tavalla, niinpä olemme palanneet entiseen käytäntöön.

Uutena keräysmuotona kokeilimme Nuoren seurakunnan veisukirjaan perustuvan toivelauluillan järjestämistä. Illan osanotto oli varsin laimea.

Eri työalojen innostaminen mukaan keräyksen toteuttamiseen vaatii vielä työtä.

Lähetys

Toiminta-ajatus

Lähetystyö perustuu Jeesuksen antamaan lähetyskäskyyn. Ähtärin seurakunta toteuttaa lähetyskäskyä osana maailmanlaajuista lähettävää kirkkoa. Lähetystyö on koko seurakunnan perustettava.

Tavoitteet talousarviovuodelle 2017

1. Vapaaehtoistyön vahvistaminen.
2. Lähetystyö koko seurakunnan yhteiseksi tehtäväksi.
3. Lähettisopimukset

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Seurakunnassa toimii useita hyvin sitoutuneita ja aktiivisia vapaaehtoisia monissa ei tehtävissä. Uusien vapaaehtoisten löytyminen ei ole ollut toivotunlaista. Seurakuntalaisilla on varmasti kiinnostus ja halu toimia vapaaehtoistehtävissä. Haastavaa on löytää nämä toimijat ja heille omannäköinen ja sopiva tehtävä.

Vapaaehtoisten kiitosjuhla järjestettiin enemmän infotyyppisenä iltatilaisuutena minne kutsuttiin vapaaehtoisia toimijoita, samalla oli tarkoitus löytää uusia toimijoita. Valamon retki järjestettiin loka-kuussa ja retki oli onnistunut ja sai kovasti kiitosta osallistujilta. Retken toisena vetäjänä toimi vapaaehtoistyöntekijä.

Lähetystyötä on pyritty pitämään esillä koko vuoden eri-ikäisten seurakuntalaisten tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Yhteistyössä eri työalojen kanssa on järjestetty eri tilaisuuksia missä on pyritty kohtaamaan monen ikäisiä seurakuntalaisia. Nimikkolähtevierailujen kautta on pyritty tuomaan lähetystietoisuutta eri työalojen tilaisuuksiin ja tapahtumiin.

Seurakunnalla on tällä hetkellä neljä eri sopimusta kolmen lähetysjärjestön kanssa (Saarenkedot SLEY, Salmiset SEKL, Peltokangas ja Hämäläinen SLS) Suomen Lähetysseuran palvelusopimuksen tarkastuspäivä siirrettiin vuoden 2018 kesälle nimikkolähtevimmelle eläkkeelle siirtymisen vuoksi.

Vuoden aikana on järjestetty useita toripäiviä, lounaita sekä myyjäistilaisuuksia.

Muu seurakuntatyö

Toiminta-ajatus

Kristillinen tavoittava työ sekä julistustoiminta Raamattuopetuksen, hartauksien ja muiden hengellisten tilaisuuksien muodossa. Kristillisen kasvatuksen ja opetuksen toteutuminen myös muilla aikuistyön sektoreilla ja pienpiireissä.

Keskeiset painopistealueet suunnittelukaudella

Raamattuopetusta, hartausvierailuja, mahdollisuuksia ehtoollisen viettoon ja kirkkotilaisuuksia järjestetään eri laitoksille ja kouluille pyyntöjen ja resurssien mukaisesti.

Seurakunnallinen toiminta	TP 2016	TA 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Korvaukset		-3 000,00		-3 000,00	
Myyntituotot	-4 513,44	-650,00	-1 570,00	920,00	241,5
Maksutuotot	-19 007,95	-20 400,00	-15 684,01	-4 715,99	76,9
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-10 166,03	-4 100,00	-4 130,03	30,03	100,7
Tuet ja avustukset	-7 962,05	-10 000,00	-7 370,47	-2 629,53	73,7
Muut toimintatuotot	0,00		-276,48	276,48	0,0
Toimintatuotot	-41 649,47	-38 150,00	-29 030,99	-9 119,01	76,1
Henkilöstökulut	408 362,87	402 870,00	386 375,30	16 494,70	95,9
Palvelujen ostot	99 813,11	125 030,00	87 964,76	37 065,24	70,4
Vuokrakulut	3 414,60	2 450,00	1 744,60	705,40	71,2
Sisäiset vuokrakulut	260 563,81	0,00	242 338,48	-242 338,48	0,0
Aineet ja tarvikkeet	23 703,88	29 890,00	27 001,83	7 888,17	77,4
Annetut avustukset	56 562,84	60 000,00	60 023,15	-23,15	100,0
Muut toimintakulut	388,06	1 300,00	1 084,97	215,03	83,5
Toimintakulut	852 809,17	621 540,00	806 533,09	-179 993,09	128,7
TOIMINTAKATE	811 159,70	583 390,00	777 502,10	-189 112,10	132,1

VUOSIKATE	811 159,70	583 390,00	777 502,10	-189 112,10	132,1
Sisäiset vyörytyserät	246 535,24	0,00	215 524,73	-215 524,73	0,0
TILIKAUDEN TULOS	1 057 694,94	583 390,00	993 026,83	-404 636,83	168,8
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 057 694,94	583 390,00	993 026,83	-404 636,83	168,8

1.6.1.3. Hautaustoimi

Hautausmaahallinto

Hautausmaan hallinto ja asiakaspalvelu. Hautaustoimeen ja hautojen hoitoon liittyvät tehtävät. Hautausmaan palvelutehtävien hoitaminen. Hautausmaan rakennukset palvelevat hautausmaan käyttäjiä ja työntekijöitä. Hautausmaan huoltorakennuksilla sijaitsevat henkilökunnan sosiaalitalat, tarvike ja välinevarastot sekä työtilat. Hautausmaan rakennuksiin luetaan myös siunauskappeli.

Hautausmaan yleishoito, hautaukset, kaluston hankinta ja huolto. Yksityisiä hautoja hoidetaan erillisillä sopimuksilla hautainhoitorahaston kautta. Hautausmaan yleisvaikutelmaa kohennetaan suunnitelmallisessa hoitotyössä ja uusilla istutuksilla. Hoitotoissa noudatetaan kirkkoneuvoston vahvistamaa suunnitelmaa hautausmaan hoidosta ja kunnostamisesta.

Talousarvioon sisältyvät normaalit käyttömenot, joista suurimman osan muodostuvat henkilö- ja toimistomenot. Hautausmaan menot syntyvät lähinnä palkkamenoista ja hautausmaalle kesäkaudella hankittavista hoitotarvikkeista.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Hautausmaahallinnosta on huolehdittu suunnitellusti. Hautausmaan laajennus tuli valmiiksi.

Hautaustoimi	TP 2016	TA 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Maksutuotot	-25 169,67	-19 600,00	-26 262,70	6 662,70	134,0
Vuokratuotot	-1 750,00		-1 750,00	1 750,00	0,0
Tuet ja avustukset	-12 433,29	-5 000,00	-8 119,42	3 119,42	162,4
Toimintatuotot	-39 537,33	-24 600,00	-36 132,12	11 532,12	146,9
Henkilöstökulut	90 406,82	113 920,00	97 769,45	16 150,55	85,8
Palvelujen ostot	21 369,37	33 690,00	20 227,37	13 462,63	60,0
Sisäiset vuokratulot	1 656,12	0,00	1 450,56	-1 450,56	0,0
Aineet ja tarvikkeet	21 364,15	18 800,00	14 765,44	4 034,56	78,5
Muut toimintakulut	1 844,12	1 750,00	2 522,56	-772,56	144,1
Toimintakulut	136 640,58	168 160,00	136 735,38	31 424,62	81,3
TOIMINTAKATE	97 103,25	143 560,00	100 603,26	42 956,74	70,1
VUOSIKATE	97 103,25	143 560,00	100 603,26	42 956,74	70,1
Poistot ja arvonalentumiset	18 245,34	4 600,00	14 924,21	-10 324,21	324,4
Sisäiset vyörytyserät	48 774,14	0,00	45 026,21	-45 026,21	0,0
TILIKAUDEN TULOS	164 122,73	148 160,00	160 553,68	-12 393,68	108,4
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	164 122,73	148 160,00	160 553,68	-12 393,68	108,4

1.6.1.4. Kiinteistötoimi

Kiinteistötoimen tavoitteena on ylläpitää ja hoitaa seurakunnan kiinteistöjä niin, että palvelevat toimintaa mahdollisimman hyvin ja tehokkaasti. Kiinteistötoimen menot muodostuvat pienistä korjaus- ja huoltotöistä, sekä kiinteistöjen ylläpitoon liittyvistä kuluista, kuten lämmitys- ja sähkömenoista. Myös kiinteistöyöntekijöiden ja keittiöhenkilökunnan palkkamenot maksetaan kiinteistötoimen talousarviosta. Suurempia hankkeita varten tehdään määrärahavaraus talousarvion investointiosaan.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Kirkon sisätilaremontti tuli valmiiksi, leirikeskuksen entinen kappeli siirrettiin matkailualueelle, Suntiola purettiin ja Pappila sekä sen viereinen tontti laitettiin myyntiin.

Maa- ja metsätalous

Metsien hakkuu- ja hoitotehtävät yhdessä paikallisen metsänhoitoyhdistyksen asiantuntijan kanssa. Tarvittavat hakkuut ja harvennukset hoidetaan ajallaan parhaan mahdollisen metsätalouden tuoton turvaamiseksi.

Metsätalouden tuotot ovat seurakunnan metsistä metsänhoitosuunnitelman mukaisesti hakattavan puutavaran myyntituottoja. Hakkuuolosuhteet ovat viime talvina olleet ongelmallisia, joten hakkuista saatavien tulojen arviointi on ollut vaikeaa.

Metsänhoitomenot ovat lähinnä hakkuista, taimikonhoidosta ja ojituksista syntyviä menoja.

Tavoitteiden toteutuminen 2017

Puutavaran myyntitulot ylittivät talousarvion jonkin verran. Metsänhoitotyöt on toteutettu suunnitellusti.

Keittiötoimi

Tehtäväalue, jolle kirjataan seurakunnan omaan toimintaan liittyvät keittiötoimen kulut. Keittiötoimen kulut jaetaan sisäisinä erinä vyörytysten yhteydessä eri työmuodoille, kuten kiinteistötoimenkin kulut.

Kiinteistötoimi	TP 2016	TA 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Myyntituotot	-28,23		-866,26	866,26	0,0
Maksutuotot	-1 898,67	-800,00	-1 509,20	709,20	188,7
Vuokratuotot	-25 042,32	-23 200,00	-18 827,19	-4 372,81	81,2
Metsätalouden tuotot	-76 705,41	-95 000,00	-105 128,94	10 128,94	110,7
Muut toimintatuotot	-176 781,07		-3 937,42	3 937,42	0,0
Sisäiset tuotot	-275 800,12	0,00	-255 683,50	255 683,50	0,0
Toimintatuotot	-556 255,82	-119 000,00	-385 952,51	266 952,51	324,3
Henkilöstökulut	92 098,36	79 700,00	86 742,30	-6 442,30	108,0
Palvelujen ostot	57 779,60	74 300,00	44 741,37	31 308,63	58,8
Investointi	0,00		0,00	0,00	0,0

Vuokrakulut	3 265,27	2 800,00	2 920,08	-120,08	104,3
Sisäiset vuokrakulut	154,37				
Aineet ja tarvikkeet	82 742,65	90 600,00	82 138,25	9 111,75	90,0
Muut toimintakulut	32 641,16	27 260,00	87 735,80	-60 475,80	321,8
Toimintakulut	268 681,41	274 660,00	304 277,80	-26 617,80	109,6
TOIMINTAKATE	-287 574,41	155 660,00	-81 674,71	240 334,71	-51,5
VUOSIKATE	-287 574,41	155 660,00	-81 674,71	240 334,71	-51,5
Poistot ja arvonalentumiset	73 074,89	72 090,00	70 133,27	1 956,73	97,3
Sisäiset vyörytyserät	27 076,22	0,00	32 547,21	-32 547,21	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-187 423,30	227 750,00	21 005,77	209 744,23	9,1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-187 423,30	227 750,00	21 005,77	209 744,23	9,1

1.6.2. Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalouden osat

Tulosyksikkö		TA kuluva 2017	TA muu- tokset 2017	TA muu- tosten jäl- keen 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Kirkkovaltuusto	Toimintatuotot (ulkoiset)						
	Toimintakulut (ulkoiset)	7 735		7 735	6 274,85	1 460,15	81,1
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	7 735		7 735	6 274,85	1 460,15	81,1
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)						
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	7 735		7 735	6 274,85	1 460,15	81,1
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0		0	-6 274,85	6 274,85	0,0
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	7 735		7 735	0,00	7 735,00	0,0
Kirkkoneuvosto	Toimintatuotot (ulkoiset)						
	Toimintakulut (ulkoiset)	7 590		7 590	4 097,42	3 492,58	54,0
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	7 590		7 590	4 097,42	3 492,58	54,0
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)						
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	7 590		7 590	4 097,42	3 492,58	54,0
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0		0	-4 097,42	4 097,42	0,0
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	7 590		7 590	0,00	7 590,00	0,0
Taloushallinto	Toimintatuotot (ulkoiset)				-95,00	95,00	0,0
	Toimintakulut (ulkoiset)	75 980		75 980	67 403,36	8 576,64	88,7
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	75 980		75 980	67 308,36	8 671,64	88,6
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)				4 105,04	-4 105,04	0,0
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	75 980		75 980	71 413,40	4 566,60	94,0
	Poistot ja arvonalentumiset						

	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät				-71 413,40	71 413,40	0,0
	Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	75 980	75 980	0,00	75 980,00	0,0	
Henkilöstöhallinto	Toimintatuotot (ulkoiset)	-2 000	-2 000	-3 421,50	1 421,50	171,1	
	Toimintakulut (ulkoiset)	15 400	15 400	17 070,42	-1 670,42	110,8	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	13 400	13 400	13 648,92	-248,92	101,9	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)						
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	13 400	13 400	13 648,92	-248,92	101,9	
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0	0	-13 648,92	13 648,92	0,0	
	Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	13 400	13 400	0,00	13 400,00	0,0	
Tilintarkastus	Toimintatuotot (ulkoiset)						
	Toimintakulut (ulkoiset)	4 200	4 200	3 441,00	759,00	81,9	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	4 200	4 200	3 441,00	759,00	81,9	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)						
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	4 200	4 200	3 441,00	759,00	81,9	
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0	0	-3 441,00	3 441,00	0,0	
	Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	4 200	4 200	0,00	4 200,00	0,0	
Kirkonkirjojenpito	Toimintatuotot (ulkoiset)	-5 500	-5 500	-6 009,50	509,50	109,3	
	Toimintakulut (ulkoiset)	37 120	37 120	56 294,70	-19 174,70	151,7	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	31 620	31 620	50 285,20	-18 665,20	159,0	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)	0	0	3 437,79	-3 437,79	0,0	
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	31 620	31 620	53 722,99	-22 102,99	169,9	
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						

	Sisäiset vyörytyserät				3 086,05	-3 086,05	0,0
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	31 620		31 620	56 809,04	-25 189,04	179,7
Kirkkoherranvirasto	Toimintatuotot (ulkoiset)				-27,27	27,27	0,0
	Toimintakulut (ulkoiset)	96 210		96 210	78 465,15	17 744,85	81,6
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	96 210		96 210	78 437,88	17 772,12	81,5
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)	0		0	4 351,63	-4 351,63	0,0
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	96 210		96 210	82 789,51	13 420,49	86,1
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0		0	-82 789,51	82 789,51	0,0
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	96 210		96 210	0,00	96 210,00	0,0
Jumalanpalveluselämä	Toimintatuotot (ulkoiset)				-24,96	24,96	0,0
	Toimintakulut (ulkoiset)	48 070	5 000	53 070	52 956,19	113,81	99,8
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	48 070	5 000	53 070	52 931,23	138,77	99,7
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)	0		0	38 959,06	-38 959,06	0,0
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	48 070	5 000	53 070	91 890,29	-38 820,29	173,1
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0		0	24 483,16	-24 483,16	0,0
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	48 070	5 000	53 070	116 373,45	-63 303,45	219,3
Hautaansiunaaminen	Toimintatuotot (ulkoiset)				-37,44	37,44	0,0
	Toimintakulut (ulkoiset)	26 610		26 610	31 087,79	-4 477,79	116,8
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	26 610		26 610	31 050,35	-4 440,35	116,7
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)				36 211,31	-36 211,31	0,0
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	26 610		26 610	67 261,66	-40 651,66	252,8
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät				17 745,64	-17 745,64	0,0
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	26 610		26 610	85 007,30	-58 397,30	319,5

Muut kirkol. toimit	Toimintatuotot (ulkoiset)				-24,96	24,96	0,0
	Toimintakulut (ulkoiset)	19 170	19 170	14 078,99	5 091,01	73,4	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	19 170	19 170	14 054,03	5 115,97	73,3	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)	0	0	8 866,29	-8 866,29	0,0	
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	19 170	19 170	22 920,32	-3 750,32	119,6	
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0	0	6 169,03	-6 169,03	0,0	
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	19 170	19 170	29 089,35	-9 919,35	151,7	
Muut seurakuntatil	Toimintatuotot (ulkoiset)			-12,48	12,48	0,0	
	Toimintakulut (ulkoiset)	19 450	19 450	15 313,32	4 136,68	78,7	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	19 450	19 450	15 300,84	4 149,16	78,7	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)			20 188,05	-20 188,05	0,0	
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	19 450	19 450	35 488,89	-16 038,89	182,5	
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät			9 361,06	-9 361,06	0,0	
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	19 450	19 450	44 849,95	-25 399,95	230,6	
Tiedotus ja viestintä	Toimintatuotot (ulkoiset)						
	Toimintakulut (ulkoiset)	25 580	25 580	23 923,31	1 656,69	93,5	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	25 580	25 580	23 923,31	1 656,69	93,5	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)						
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	25 580	25 580	23 923,31	1 656,69	93,5	
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0	0	6 386,77	-6 386,77	0,0	
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	25 580	25 580	30 310,08	-4 730,08	118,5	
Musiikki	Toimintatuotot (ulkoiset)	-100	-100	-950,00	850,00	950,0	
	Toimintakulut (ulkoiset)	22 920	22 920	17 660,70	5 259,30	77,1	

	Toimintakate 1 (ulkoinen)	22 820		22 820	16 710,70	6 109,30	73,2
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)	0		0	23 387,25	-23 387,25	0,0
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	22 820		22 820	40 097,95	-17 277,95	175,7
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0		0	10 351,49	-10 351,49	0,0
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	22 820		22 820	50 449,44	-27 629,44	221,1
Päiväkerho	Toimintatuotot (ulkoiset)				-1 103,68	1 103,68	0,0
	Toimintakulut (ulkoiset)	63 180		63 180	65 001,56	-1 821,56	102,9
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	63 180		63 180	63 897,88	-717,88	101,1
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)	0		0	18 509,72	-18 509,72	0,0
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	63 180		63 180	82 407,60	-19 227,60	130,4
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0		0	23 769,88	-23 769,88	0,0
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	63 180		63 180	106 177,48	-42 997,48	168,1
Pyhäkoulu	Toimintatuotot (ulkoiset)						
	Toimintakulut (ulkoiset)	7 620		7 620	6 881,65	738,35	90,3
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	7 620		7 620	6 881,65	738,35	90,3
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)	0		0		0,00	
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	7 620		7 620	6 881,65	738,35	90,3
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0		0	2 062,84	-2 062,84	0,0
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	7 620		7 620	8 944,49	-1 324,49	117,4
Varhaisnuorisotyö	Toimintatuotot (ulkoiset)	-7 800		-7 800	-4 722,10	-3 077,90	60,5
	Toimintakulut (ulkoiset)	49 800		49 800	33 077,96	16 722,04	66,4
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	42 000		42 000	28 355,86	13 644,14	67,5

	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)				2 338,49	-2 338,49	0,0
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	42 000	42 000	30 694,35	11 305,65	73,1	
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0	0	10 117,18	-10 117,18	0,0	
	Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	42 000	42 000	40 811,53	1 188,47	97,2	
Vn harrastustoiminta	Toimintatuotot (ulkoiset)			-870,47	870,47	0,0	
	Toimintakulut (ulkoiset)			870,47	-870,47	0,0	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)			0,00	0,00	0,0	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)						
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)			0,00	0,00	0,0	
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät						
	Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)			0,00	0,00	0,0	
Partio	Toimintatuotot (ulkoiset)						
	Toimintakulut (ulkoiset)	9 380	9 380	8 356,27	1 023,73	89,1	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	9 380	9 380	8 356,27	1 023,73	89,1	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)	0	0	15 921,29	-15 921,29	0,0	
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	9 380	9 380	24 277,56	-14 897,56	258,8	
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0	0	5 934,61	-5 934,61	0,0	
	Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	9 380	9 380	30 212,17	-20 832,17	322,1	
Rippikoulu	Toimintatuotot (ulkoiset)	-5 500	-5 500	-6 454,08	954,08	117,3	
	Toimintakulut (ulkoiset)	79 930	79 930	78 175,68	1 754,32	97,8	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	74 430	74 430	71 721,60	2 708,40	96,4	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)			13 455,50	-13 455,50	0,0	

	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	74 430		74 430	85 177,10	-10 747,10	114,4
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0		0	24 618,37	-24 618,37	0,0
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	74 430		74 430	109 795,47	-35 365,47	147,5
Nuorisotyö	Toimintatuotot (ulkoiset)	-1 500		-1 500	-298,68	-1 201,32	19,9
	Toimintakulut (ulkoiset)	39 000		39 000	31 706,30	7 293,70	81,3
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	37 500		37 500	31 407,62	6 092,38	83,8
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)	0		0	8 007,01	-8 007,01	0,0
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	37 500		37 500	39 414,63	-1 914,63	105,1
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0		0	10 939,18	-10 939,18	0,0
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	37 500		37 500	50 353,81	-12 853,81	134,3
Perhekerhotyö	Toimintatuotot (ulkoiset)				-475,00	475,00	0,0
	Toimintakulut (ulkoiset)	19 910		19 910	21 415,70	-1 505,70	107,6
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	19 910		19 910	20 940,70	-1 030,70	105,2
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)	0		0	8 079,54	-8 079,54	0,0
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	19 910		19 910	29 020,24	-9 110,24	145,8
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0		0	8 322,82	-8 322,82	0,0
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	19 910		19 910	37 343,06	-17 433,06	187,6
Diakonia	Toimintatuotot (ulkoiset)	-14 450		-14 450	-9 031,93	-5 418,07	62,5
	Toimintakulut (ulkoiset)	91 020		91 020	80 013,47	11 006,53	87,9
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	76 570		76 570	70 981,54	5 588,46	92,7
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)	0		0	25 051,45	-25 051,45	0,0
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	76 570		76 570	96 032,99	-19 462,99	125,4

	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0	0	28 426,44	-28 426,44	0,0	
	Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	76 570	76 570	124 459,43	-47 889,43	162,5	
YV-keräys	Toimintatuotot (ulkoiset)			-1 296,21	1 296,21	0,0	
	Toimintakulut (ulkoiset)			1 296,22	-1 296,22	0,0	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)			0,01	-0,01	0,0	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)						
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)			0,01	-0,01	0,0	
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät						
	Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)			0,01	-0,01	0,0	
Sairaalasielunhoito	Toimintatuotot (ulkoiset)						
	Toimintakulut (ulkoiset)	5 000	5 000	4 934,68	65,32	98,7	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	5 000	5 000	4 934,68	65,32	98,7	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)						
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	5 000	5 000	4 934,68	65,32	98,7	
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät			1 141,63	-1 141,63	0,0	
	Työälakate (ulkoiset ja sisäiset)	5 000	5 000	6 076,31	-1 076,31	121,5	
Lähetys	Toimintatuotot (ulkoiset)	-8 800	-8 800	-3 371,40	-5 428,60	38,3	
	Toimintakulut (ulkoiset)	63 380	63 380	50 949,25	12 430,75	80,4	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	54 580	54 580	47 577,85	7 002,15	87,2	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)	0	0	11 398,70	-11 398,70	0,0	
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	54 580	54 580	58 976,55	-4 396,55	108,1	
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						

	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0	0	15 775,43	-15 775,43	0,0	
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	54 580	54 580	74 751,98	-20 171,98	137,0	
Muu seurakuntatyö	Toimintatuotot (ulkoiset)			-357,60	357,60	0,0	
	Toimintakulut (ulkoiset)	31 520	31 520	26 495,10	5 024,90	84,1	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	31 520	31 520	26 137,50	5 382,50	82,9	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)	0	0	11 964,82	-11 964,82	0,0	
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	31 520	31 520	38 102,32	-6 582,32	120,9	
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0	0	9 919,20	-9 919,20	0,0	
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	31 520	31 520	48 021,52	-16 501,52	152,4	
Hautausmaahallinto	Toimintatuotot (ulkoiset)						
	Toimintakulut (ulkoiset)	19 110	19 110	14 849,20	4 260,80	77,7	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	19 110	19 110	14 849,20	4 260,80	77,7	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)			1 450,56	-1 450,56	0,0	
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	19 110	19 110	16 299,76	2 810,24	85,3	
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0	0	-14 849,20	14 849,20	0,0	
	Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	19 110	19 110	1 450,56	17 659,44	7,6	
Hautausmaakiinteistö	Toimintatuotot (ulkoiset)	-9 000	-9 000	-17 082,12	8 082,12	189,8	
	Toimintakulut (ulkoiset)	106 770	106 770	88 145,47	18 624,53	82,6	
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	97 770	97 770	71 063,35	26 706,65	72,7	
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)	0	0		0,00		
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	97 770	97 770	71 063,35	26 706,65	72,7	
	Poistot ja arvonalentumiset	4 600	4 600	14 924,21	-10 324,21	324,4	
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0	0	45 098,37	-45 098,37	0,0	

	Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	102 370		102 370	131 085,93	-28 715,93	128,1
Varsinainen hautaust	Toimintatuotot (ulkoiset)	-15 600		-15 600	-19 050,00	3 450,00	122,1
	Toimintakulut (ulkoiset)	42 280		42 280	32 290,15	9 989,85	76,4
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	26 680		26 680	13 240,15	13 439,85	49,6
	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)						
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	26 680		26 680	13 240,15	13 439,85	49,6
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät	0		0	14 777,04	-14 777,04	0,0
	Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	26 680		26 680	28 017,19	-1 337,19	105,0
Kirkot	Toimintatuotot (ulkoiset)						
	Toimintakulut (ulkoiset)	64 110	3 000	67 110	67 644,20	-534,20	100,8
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	64 110	3 000	67 110	67 644,20	-534,20	100,8
	Toimintatuotot (sisäiset)	0		0	-87 244,07	87 244,07	0,0
	Toimintakulut (sisäiset)						
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	64 110	3 000	67 110	-19 599,87	86 709,87	-29,2
	Poistot ja arvonalentumiset	18 910		18 910	17 789,57	1 120,43	94,1
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät				1 810,30	-1 810,30	0,0
	Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	83 020	3 000	86 020	0,00	86 020,00	0,0
Seurakuntatalot	Toimintatuotot (ulkoiset)	-3 000		-3 000	-3 778,06	778,06	125,9
	Toimintakulut (ulkoiset)	107 570		107 570	98 576,86	8 993,14	91,6
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	104 570		104 570	94 798,80	9 771,20	90,7
	Toimintatuotot (sisäiset)	0		0	145 054,49	145 054,49	0,0
	Toimintakulut (sisäiset)						
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	104 570		104 570	-50 255,69	154 825,69	-48,1
	Poistot ja arvonalentumiset	48 510		48 510	47 975,06	534,94	98,9
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät				2 277,15	-2 277,15	0,0
	Työalalake (ulkoiset ja sisäiset)	153 080		153 080	-3,48	153 083,48	-0,0
Pappila	Toimintatuotot (ulkoiset)	-6 000		-6 000	-330,00	-5 670,00	5,5

	Toimintakulut (ulkoiset)	24 140	24 140	17 721,62	6 418,38	73,4
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	18 140	18 140	17 391,62	748,38	95,9
	Toimintatuotot (sisäiset)					
	Toimintakulut (sisäiset)					
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	18 140	18 140	17 391,62	748,38	95,9
	Poistot ja arvonalentumiset	3 720	3 720	3 479,91	240,09	93,5
	Laskennalliset erät					
	Sisäiset korkokulut					
	Sisäiset vyörytyserät	0	0	5 205,25	-5 205,25	0,0
	Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	21 860	21 860	26 076,78	-4 216,78	119,3
Suntiola	Toimintatuotot (ulkoiset)			-50,00	50,00	0,0
	Toimintakulut (ulkoiset)	950	950	58 100,62	-57 150,62	6 115,9
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	950	950	58 050,62	-57 100,62	6 110,6
	Toimintatuotot (sisäiset)					
	Toimintakulut (sisäiset)					
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	950	950	58 050,62	-57 100,62	6 110,6
	Poistot ja arvonalentumiset	950	950	888,73	61,27	93,6
	Laskennalliset erät					
	Sisäiset korkokulut					
	Sisäiset vyörytyserät			13 666,26	-13 666,26	0,0
	Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	1 900	1 900	72 605,61	-70 705,61	3 821,3
As Oy Pohjantie 2	Toimintatuotot (ulkoiset)	-5 200	-5 200	-5 310,00	110,00	102,1
	Toimintakulut (ulkoiset)	4 300	4 300	2 655,00	1 645,00	61,7
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	-900	-900	-2 655,00	1 755,00	295,0
	Toimintatuotot (sisäiset)					
	Toimintakulut (sisäiset)					
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-900	-900	-2 655,00	1 755,00	295,0
	Poistot ja arvonalentumiset					
	Laskennalliset erät					
	Sisäiset korkokulut					
	Sisäiset vyörytyserät	0	0	614,23	-614,23	0,0
	Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	-900	-900	-2 040,77	1 140,77	226,8
Maa- ja metsätalous	Toimintatuotot (ulkoiset)	-104 000	-104 000	-118 657,75	14 657,75	114,1
	Toimintakulut (ulkoiset)	44 550	44 550	34 941,76	9 608,24	78,4
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	-59 450	-59 450	-83 715,99	24 265,99	140,8

	Toimintatuotot (sisäiset)						
	Toimintakulut (sisäiset)						
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-59 450		-59 450	-83 715,99	24 265,99	140,8
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät				8 083,62	-8 083,62	0,0
	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	-59 450		-59 450	-75 632,37	16 182,37	127,2
Keittiötoimi	Toimintatuotot (ulkoiset)	-800		-800	-2 143,20	1 343,20	267,9
	Toimintakulut (ulkoiset)	29 040		29 040	24 637,74	4 402,26	84,8
	Toimintakate 1 (ulkoinen)	28 240		28 240	22 494,54	5 745,46	79,7
	Toimintatuotot (sisäiset)				-23 384,94	23 384,94	0,0
	Toimintakulut (sisäiset)						
	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	28 240		28 240	-890,40	29 130,40	-3,2
	Poistot ja arvonalentumiset						
	Laskennalliset erät						
	Sisäiset korkokulut						
	Sisäiset vyörytyserät				890,40	-890,40	0,0
	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	28 240		28 240	0,00	28 240,00	0,0

1.6.3. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	TP 2016	TA 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	-647 647,32	-189 250	-460 668,89	271 418,89	243,4
Korvaukset		-3 000		-3 000,00	
Myyntituotot	-4 546,67	-650	-2 463,53	1 813,53	379,0
Maksutuotot	-52 837,99	-46 300	-49 465,41	3 165,41	106,8
Vuokratuotot	-26 792,32	-23 200	-20 577,19	-2 622,81	88,7
Metsätalouden tuotot	-76 705,41	-95 000	-105 128,94	10 128,94	110,7
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-10 166,03	-4 100	-4 130,03	30,03	100,7
Tuet ja avustukset	-23 788,34	-17 000	-18 911,39	1 911,39	111,2
Muut toimintatuotot	-176 856,07		-4 308,90	4 308,90	0,0
Sisäiset tuotot	-275 954,49	0	-255 683,50	255 683,50	0,0
Toimintakulut	1 500 560,06	1 308 595	1 492 487,63	-175 892,63	113,4
Henkilöstökulut	731 794,35	751 795	726 260,40	26 134,60	96,5
Palkat ja palkkiot	607 051,35	620 650	617 461,05	3 788,95	99,4
Henkilösivukulut	159 895,84	167 145	161 007,86	6 137,14	96,3
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-35 152,84	-36 000	-52 208,51	16 208,51	145,0
Palvelujen ostot	254 864,30	305 460	222 230,68	84 979,32	72,3
Vuokratulut	8 487,26	6 550	5 289,44	1 260,56	80,8
Sisäiset vuokratulut	275 954,49	0	255 683,50	-255 683,50	0,0
Aineet ja tarvikkeet	137 194,56	152 730	130 774,50	27 605,50	82,6
Ostot tilikauden aikana	137 194,56	152 730	130 774,50	27 605,50	82,6
Annetut avustukset	56 612,84	60 000	60 023,15	-23,15	100,0
Muut toimintakulut	35 652,26	32 060	92 225,96	-60 165,96	287,7
TOIMINTAKATE	852 912,74	1 119 345	1 031 818,74	95 526,26	91,5
Verotulot ja valtionrahoitus	-1 282 711,28	-1 300 900	-1 291 690,54	-9 209,46	99,3
Verotuskulut	18 256,46	17 920	17 109,10	810,90	95,5
Keskusrahastomaksut	102 156,00	101 030	97 410,00	3 620,00	96,4
Rahoitustuotot- ja kulut	-5 539,25	-2 500	-3 416,42	916,42	136,7
Korkotuotot	-4 544,85	-2 500	-2 411,42	-88,58	96,5
Muut rahoitustuotot	-1 005,00		-1 005,00	1 005,00	0,0
Muut rahoituskulut	10,60				
VUOSIKATE	-314 925,33	-65 105	-148 769,12	91 664,12	260,5
Poistot ja arvonalentumiset	91 320,23	76 690	85 057,48	-8 367,48	110,9
Suunnitelman mukaiset poistot	91 320,23	76 690	85 057,48	-8 367,48	110,9
Erilliskirjanpitoa hoidetut rahastot	0,00		0,00	0,00	0,0
Tuotot	-57 894,79		-57 850,75	57 850,75	0,0
Kulut	48 927,06		51 056,59	-51 056,59	0,0
Siirrot rahastosta/rahastoon	8 967,73		6 794,16	-6 794,16	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-223 605,10	11 585	-63 711,64	83 296,64	-325,3
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-223 605,10	11 585	-63 711,64	83 296,64	-325,3

1.6.4. Verotulot ja valtionrahoitus

	Talousarvio 2017	Toteuma 2017	Ylitys/alitus
Kirkollisvero	-1 182 000,00	-1 173 921,63	-8 078,37
Osuus yhteisöveron tuotosta	0,00	554,33	-554,33
Valtionrahoitus	-118 900,00	-118 323,24	-576,76
Yhteensä	-1 300 900,00	-1 291 690,54	-9 209,46

Verotulojen määrätymisen perusteet

	2017		2016	
Kirkollisvero - %	1,80	%	1,80	%
Koko kirkon kirkollisveron jako-osuus	886 211 894			
Seurakunnan jako-osuus	0,0298	%	0,0298	%
Koko kirkon yhteisöveron jako-osuus	-488 865	%		%
Seurakunnan jako-osuus	0,0009712291	%	0,0009516720	%

1.6.5. Investointiosan toteutuminen

Tulosyksikkö		Talous- arvio	Ed. vuosien käyttö	Toteuma 2017	Yli/ali	Kustan- nusrvi- osta käy- tetty 31.12.
Hautausmaa- kiinteistö	Hautausmaan laajennus 2016 - 2017	340 000	5 617	202 185,68	137 814,32	61 %
Kirkot	Kirkon invaluiska ja äänentoisto	240 000	20 379	170 367,02	69 632,98	79 %
Suntiola	Suntiolan purkutyö	29 000		29 694,00	-694,00	100 %
	Kokonaistulos	609 000	25 996	402 246,70	206 753,30	

1.6.6. Rahoitusosan toteutuminen

	TP 2016	TA 2017	Toteuma 2017	Yli-ali	T-%
Tulorahoitus	-138 144,26	-65 105	-206 939,76	149 834,76	362
Vuosikate	-314 925,33	-65 105	-148 769,12	91 664,12	261
Tulorahoituksen korjauserät	176 781,07		-58 170,64	58 170,64	0
Investoinnit	88 583,26	609 000,00	402 096,70	206 753,30	0
Investointimenot	288 583,26	609 000,00	402 246,70	206 753,30	0
Pysyvien vastaavien myyntitulot	-200 000,00		-150,00	150,00	0
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-49 561,00	543 895,00	195 156,94	-252 261,94	-342
Muut maksuvalmiuden muutokset	-17 071,26		-17 491,48	17 491,48	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1 014,23		-12 829,20	12 829,20	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-3 987,66		-3 308,41	3 308,41	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten vel- kojen muutos	-12 069,37		-1 353,87	1 353,87	0
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-17 071,26		-17 491,48	17 491,48	0
Rahavarojen muutos	-66 632,26	543 895,00	177 665,46	-234 770,46	-311
Rahavarojen muutos (tase)	-66 632,26		177 665,46	-177 665,46	0

1.7. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Toimintatuotot	204 985,39	371 692,83
Toimintakulut	-1 236 804,13	-1 224 605,57
TOIMINTAKATE	-1 031 818,74	-852 912,74
Verotulot ja valtionrahoitus	1 291 690,54	1 282 711,28
Verotuskulut	-17 109,10	-18 256,46
Keskusrahastomaksut	-97 410,00	-102 156,00
Rahoitustuotot ja -kulut	3 416,42	5 539,25
VUOSIKATE	148 769,12	314 925,33
Poistot ja arvonalentumiset	-85 057,48	-91 320,23
TILIKAUDEN TULOS	63 711,64	223 605,10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	63 711,64	223 605,10

1.7.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2017	2016	2015
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, %	16,57	30,35	22,15
Vuosikatteen osuus poistoista, %	174,90	344,86	307,20
Vuosikate, €/jäsen	30,36	62,96	57,62

1.7.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	1.1. -31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Tulorahoitus	206 939,76	138 144,26
Vuosikate	148 769,12	314 925,33
Tulorahoituksen korjaukset	58 170,64	-176 781,07
Investoinnit	-402 096,70	-88 583,26
Investointimenot	-402 246,70	-288 583,26
Pysyvien vastaavien myyntitulot	150,00	200 000,00
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-195 156,94	49 561,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	17 491,48	17 071,26
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	12 829,20	1 014,23
Lyhytaikaisten saamisten muutos	3 308,41	3 987,66
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	1 353,87	12 069,37
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	17 491,48	17 071,26
Rahavarojen muutos	-177 665,46	66 632,26
Rahavarojen muutos (tase)	-177 665,46	66 632,26

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2017	2016	2015
Investointien tulorahoitus %	36,98	109,13	178,90
Rahavarojen riittävyys / pv	214,03	269,45	
Lainanhoitokate	0	0	

1.7.3. Tase ja sen tunnusluvut

	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 595 415,18	3 336 546,60
Aineettomat hyödykkeet	19 685,00	19 685,00
Hautaustoimen aineettomat hyödykkeet	19 685,00	19 685,00
Aineelliset hyödykkeet	3 529 210,92	3 270 342,34
Maa- ja vesialueet	1 185 296,51	977 493,63
Hautaustoimen aineelliset hyödykkeet	114 673,59	126 822,98
Rakennukset	1 989 760,42	2 084 067,46
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 454,58	2 887,74
Koneet ja kalusto	46 279,48	53 074,01
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	190 746,34	25 996,52
Sijoitukset	46 519,26	46 519,26
Osakkeet ja osuudet	46 519,26	46 519,26
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	284 951,53	282 717,89
Muut toimeksiantojen varat	284 951,53	282 717,89
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 030 920,42	1 211 894,29
Vaihto-omaisuus	334,20	334,20
Valmiit tuotteet/Tavarat	334,20	334,20
Saamiset	2 298,66	5 607,07
Lyhytaikaiset saamiset	2 298,66	5 607,07
Myyntisaamiset	2 131,82	5 601,57
Muut saamiset	166,84	5,50
Rahoitusarvopaperit	403 871,14	153 871,14
Osakkeet ja osuudet	403 871,14	153 871,14
Rahat ja pankkisaamiset	624 416,42	1 052 081,88
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 911 287,13	4 831 158,78
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	-4 422 797,17	-4 359 085,53
Peruspääoma	-3 090 149,25	-3 090 149,25
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-1 268 936,28	-1 045 331,18
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-63 711,64	-223 605,10
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-299 204,72	-284 141,88
Lahjoitusrahastojen pääomat	-34 103,32	-34 105,31
Muut toimeksiantojen pääomat	-265 101,40	-250 036,57
VIERAS PÄÄOMA	-189 285,24	-187 931,37
Lyhytaikainen vieras pääoma	-189 285,24	-187 931,37
Ostovelat	-36 129,42	-38 252,30
Muut velat	-32 910,97	-35 516,34
Siirtovelat	-120 244,85	-114 162,73
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-4 911 287,13	-4 831 158,78

Taseen tunnusluvut

	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	95,90	95,87
Rahoitusvarallisuus, €/jäsen	172,31*	193,11
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	12,65	11,36
Lainakanta, €/jäsen	0	0

* Laskentakaavaa on muutettu.

1.8. Olennaiset tapahtumat tilinpäätöksen laatimisen jälkeen

Tilinpäätöksen laatimisen jälkeen on tehty kapitalisaatio-sopimus Nordean kanssa, tuote Tuottokori. Sijoituksen määrä on 250 000,00 €.

Kirkkovaltuusto päätti kokouksessaan 6.3.2018 Pappilan myynnistä Kaisa Kaiholalle hintaan 195 000,00 €. Asia on edennyt Tuomiokapitulin alistettavaksi, josta se edennee Kirkkohallitukseen.

1.9. Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyä ja talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että tilikauden ylijäämä 63 711,64 € siirretään taseen omaan pääomaan tilikauden yli/alijäämä-tilille.

2. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

2.1. Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Toimintatuotot	204 985,39	371 692,83
Myyntituotot	2 463,53	4 546,67
Maksutuotot	49 465,41	52 837,99
Vuokratuotot	20 577,19	26 792,32
Metsätalouden tuotot	105 128,94	76 705,41
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	4 130,03	10 166,03
Tuet ja avustukset	18 911,39	23 788,34
Muut toimintatuotot	4 308,90	176 856,07
Toimintakulut	-1 236 804,13	-1 224 605,57
Henkilöstökulut	-726 260,40	-731 794,35
Palkat ja palkkiot	-617 461,05	-607 051,35
Henkilösivukulut	-161 007,86	-159 895,84
Henkilökulujen oikaisuerät	52 208,51	35 152,84
Palvelujen ostot	-222 230,68	-254 864,30
Vuokratulot	-5 289,44	-8 487,26
Aineet ja tarvikkeet	-130 774,50	-137 194,56
Ostot tilikauden aikana	-130 774,50	-137 194,56
Annetut avustukset	-60 023,15	-56 612,84
Muut toimintakulut	-92 225,96	-35 652,26
TOIMINTAKATE	-1 031 818,74	-852 912,74
Verotulot ja valtionrahoitus	1 291 690,54	1 282 711,28
Verotuskulut	-17 109,10	-18 256,46
Keskusrahastomaksut	-97 410,00	-102 156,00
Rahoitustuotot ja -kulut	3 416,42	5 539,25
Korkotuotot	2 411,42	4 544,85
Muut rahoitustuotot	1 005,00	1 005,00
Muut rahoituskulut		-10,60
VUOSIKATE	148 769,12	314 925,33
Poistot ja arvonalentumiset	-85 057,48	-91 320,23
Suunnitelman mukaiset poistot	-85 057,48	-91 320,23
Erilliskirjanpituina hoidetut rahastot		
Tuotot	57 850,75	57 894,79
Kulut	-51 056,59	-48 927,06
Siirrot rahastosta/rahastoon	-6 794,16	-8 967,73
TILIKAUDEN TULOS	63 711,64	223 605,10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	63 711,64	223 605,10

2.2. Rahoituslaskelma

	1.1. -31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Tulorahoitus	206 939,76	138 144,26
Vuosikate	148 769,12	314 925,33
Tulorahoituksen korjauuserät	58 170,64	-176 781,07
Investoinnit	-402 096,70	-88 583,26
Investointimenot	-402 246,70	-288 583,26
Pysyvien vastaavien myyntitulot	150,00	200 000,00
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-195 156,94	49 561,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	17 491,48	17 071,26
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	12 829,20	1 014,23
Lyhytaikaisten saamisten muutos	3 308,41	3 987,66
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	1 353,87	12 069,37
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	17 491,48	17 071,26
Rahavarojen muutos	-177 665,46	66 632,26
Rahavarojen muutos (tase)	-177 665,46	66 632,26
	1.1. -31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Rahavarojen muutos	-177 665,46	66 632,26
Rahavarat kauden lopussa	1 028 287,56	1 205 953,02
Rahavarat kauden alussa	1 205 953,02	1 139 320,76

2.3. Tase

	31.12.2017	31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 595 415,18	3 336 546,60
Aineettomat hyödykkeet	19 685,00	19 685,00
Hautaustoimen aineettomat hyödykkeet	19 685,00	19 685,00
Aineelliset hyödykkeet	3 529 210,92	3 270 342,34
Maa- ja vesialueet	1 185 296,51	977 493,63
Hautaustoimen aineelliset hyödykkeet	114 673,59	126 822,98
Rakennukset	1 989 760,42	2 084 067,46
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 454,58	2 887,74
Koneet ja kalusto	46 279,48	53 074,01
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	190 746,34	25 996,52
Sijoitukset	46 519,26	46 519,26
Osakkeet ja osuudet	46 519,26	46 519,26
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	284 951,53	282 717,89
Muut toimeksiantojen varat	284 951,53	282 717,89
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 030 920,42	1 211 894,29
Vaihto-omaisuus	334,20	334,20
Valmiit tuotteet/Tavarat	334,20	334,20
Saamiset	2 298,66	5 607,07
Lyhytaikaiset saamiset	2 298,66	5 607,07
Myytisaamiset	2 131,82	5 601,57
Muut saamiset	166,84	5,50
Rahoitusarvopaperit	403 871,14	153 871,14
Osakkeet ja osuudet	403 871,14	153 871,14
Rahat ja pankkisaamiset	624 416,42	1 052 081,88
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 911 287,13	4 831 158,78
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	-4 422 797,17	-4 359 085,53
Peruspääoma	-3 090 149,25	-3 090 149,25
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-1 268 936,28	-1 045 331,18
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-63 711,64	-223 605,10
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-299 204,72	-284 141,88
Lahjoitusrahastojen pääomat	-34 103,32	-34 105,31
Muut toimeksiantojen pääomat	-265 101,40	-250 036,57
VIERAS PÄÄOMA	-189 285,24	-187 931,37
Lyhytaikainen vieras pääoma	-189 285,24	-187 931,37
Ostovelat	-36 129,42	-38 252,30
Muut velat	-32 910,97	-35 516,34
Siirtovelat	-120 244,85	-114 162,73
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-4 911 287,13	-4 831 158,78

	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
Rahavarojen muutos	10 725,61	9 984,73
Rahavarat kauden lopussa	259 368,93	248 643,32
Rahavarat kauden alussa	248 643,32	238 658,59

4. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Ähtärissä 27.3.2018

Kalle Peltokangas
puheenjohtaja

Leila Kotamäki
varapuheenjohtaja

Pirkko Ahola

Reija Kaskimäki

Elina Latvanen

Aila-Anneli Mattinen

Pasi Poukka

Helena Riihimäki

Timo Santala

Altti Syrjänen

Jenni Ilomäki
talouspäällikkö

Tilintarkastajan merkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Ähtärissä _____ / _____ 2018

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy
tilintarkastusyhteisö

Esko Säilä
JHT, HT

5. KIRJANPITOKIRJOJA JA TOSITTEITA KOSKEVAT LUETTELOT JA SELVITYKSET

5.1. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

Nro sarja	Tositelajit	
Kassa- ja muistiotositteet		
1	AB	Automaattikirjaus
1	K1	Kirjanpitoliihtymä tarj.laskut
1	K2	Kirjanpitoliihtymä, verokäsittely
1	K3	Kirjanpitoliihtymä
1	K4	Verkkomaksut
1	PK	Palvelukassat
1	SA	Kipan muistiotosite / pääkirjatiliosite
1	SE	Sisäiset erät (vyörytys) Seurakunnan muistiotosite / pääkirjati- litosite
1	SK	litosite
1	SN	Kolehdit muistiotosite
1	SR	Sijoituskirjanpidon muistiotosite
1	SZ	Peruutustosite / muistio
1	TO	Tiliote
1	T1	Maksuliikenneohjelman tiliöinti
1	ZA	Tilin avaussaldo
1	ZM	M2 Kirjanpitoliihtymä
1	ZY	Yhdistyvät seurakunnat
Myyntilaskut		
14	AV	Diakonia-avustusten "kuittaustositteet"
18	DA	Asiakastosite
18	DG	Asiakkaat – hyvitys
14	DP	Perintätoimiston suoritukset
18	DR	Asiakkaat – lasku
18	DV	Viivästyskorkolasku
14	DZ	Asiakkaat – maksukirjaus Hautainhoitojärjestelmä (liittymän lasku)
18	M1	Resurssivarausjärjestelmä (liittymän lasku)
18	M2	Myyntireskontra yleinen (liittymän lasku)
18	M3	lasku)
14	MV	Maksuvapautuksen kuittaustositteet
9	RV	Laskun siirto
18	ZD	Luottotappio
Ostolaskut		
19	KA	Toimittajatosite
19	KG	Toimittajat – hyvitys

19	KR	Toimittajat – lasku
15	KZ	Toimittajat – maksu
19	TM	Matkalaskut ostoreskontra

Käyttöomaisuus

1	AA	Käyttöomaisuus kirjaus
3	AF	Poistokirjaukset
1	AI	Investointituet käyttöomaisuus
1	AM	Käyttöomaisuuden myynti
1	AZ	Purku käyttöomaisuuteen

Palkat

1	P1	Palkat
1	PV	Lomapalkkavaraus

Nro

sarja	Käytetyt tositenumerot	
1	1000000	1002492
3	3000000	3000011
9	90000000	90000516
14	14000000	14000532
15	15000000	15000997
18	18000000	18000012
19	19000000	19001058

5.2. Selvitys kirjanpitokirjojen ja tositteiden säilytystavoista

Kipan järjestelmässä oleva aineisto säilytetään sähköisessä muodossa.

Seurakunta säilyttää paperisena:

- Seurakunnassa syntyneet muistiotositteet (SK)
- Palkanlaskennassa syntyneet palkka-aineistot
- Tiliotteet ja viitesuoritukset